

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai legyenek kapták.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Égés évre 30 korona, félre 15 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadói felelős: Forstner Géza az OMGE igazgatója.
Fülső szerkesztő: Mátócsy Zoltán az OMGE szerkesztő-titkára.
Társasági titkár: Buday Barna az OMGE titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Elő-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI

Ülésnapok a Közelken.

1900. december 4-én d. e. 10 órakor. Tejtermelők Egyesületének igazgató-választmányi ülése.
" december 5-én d. u. 4 órakor. Egyesületi Tanács ülése.
" december 6-án d. u. 4 órakor. Lótenyésztési és díjlovaglás rendező bizottság ülése.
" december 7-én d. u. 4 órakor. Kivándorlás kezdésének tanulmányozására kiküldött bizottság ülése.
" december 14-én d. u. 4 órakor. Kodifikációs bizottság ülése.
" december 19-én d. u. 4 órakor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.
" december 20-án d. u. 4 órakor. Igazgató-választmány ülése.

Meghívó

az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

1900. évi december hó 19-én (szerdán) d. u. 4 órakor a Közelken tartandó ülésére.

Főtárgyak:

Katonai posztógyártás és a kényirettü gyapjú (előadó: dr. Rószky János).
Javaslat tenyésztésszállítási tarifák megváltoztatása tárgyában.

Sopronmegyei gazd. egyes. átirata kivetteli marhavásár létesítése tárgyában.

Tormay Béla,
szaksz. elnök.

Meghívó

az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület lótenyésztési és díjlovaglás rendező bizottságának

1900. évi december hó 6-án (csütörtökön) d. u. 4 órakor a Közelken tartandó ülésére.

Tárgyak:

Bizottsági elnök választása.
Kisorolt katonalovak tenyésztése vétele. Javaslát kisebb földmivelő-gazdák lovai részére leendő csikótelep létesítése tárgyában.
Zoltán Elek ny. altábornagy javaslata díjlovaglási versenyekben, első díjat nyert lovak részére alapítandó külön díj tárgyában.
Intézkedés a jövő évi díjlovaglási versenyek rendezése ügyében.

Gr. Desseoffy Aurél s. k.,
bizottsági elnök.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének V. rendes naggyűlése.

(1900. november 20.)

Jelen voltak: Gróf Desseoffy Aurél előnöklte alatt: Bujanovics Sándor és Zselénki Róbert gróf alelnökök. A földművelésügyi min. kir. miniszter képviselőtében nemoskéri Kiss Pál államtitkár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről: dr. Baross János, Balázs Árpád, Blasko László, Bernát István, Buday Barna, Bujanovics Sándor, Cséry Lajos id., dr. Darányi Gyula, gr. Desseoffy Aurél, Forster Géza, Forster Aurél, Gaál Jenő, Galgóczy Károly, Géber Kornél, Hegedüs József, dr. Hutya Ferenc, Ivánka Oszkár, Jeszenszky Pál, gróf Károlyi Sándor, Kirchner Lajos, Kodolányi Antal, Leitgeb Imre, L'phay Béla, Mátócsy Izidor, Ó. dódé Pál, de Pottere Brunó, Rakovszky Ist-

ván, Révay Antal, Reusz Henrik, Siegler Gyula, Somssich Géza, Scitovszky János, Skublics József, Szabó Ferencz, szántói Szalay Géza, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Taby István, Varga János, Wilfing Nándor és Zselénki Róbert gróf.

Magyar Gazdaságtudósok és Erdőgazdászok Országos Egyesülete részéről: Fromm Antal, Nick Ede, Gressler Vilmos.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete részéről: Perczel Ferencz, Harsány Oszkár.

Magyar Gazdák Vasádrárnok Ellátó Szövetkezete részéről: Schlichter Izidor.

Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete részéről: Szevera Károly.

Aradmegyei g. e. részéről: Ifj. Kintzgy János, Kokas, József, Laehne Hugó és Vásárhelyi László.

Alauj-Tornamegyei g. e. részéről: Bukaresti B. János, Jakabfalvy Kornél és Pallaghy Gyula.

Bármegyei g. e. részéről: Rudnyánszky Titusz és Zongor János.

Békésmegyei g. e. részéről: Geiszt Gyula, Léderer Rudolf és Zlinsky István.

Borsodmegyei g. e. részéről: Melczér Gyula.

Csanádmegyei g. e. részéről: Tókey Jenő.

Derecseni g. e. részéről: Hutlessz Kázmér, Kerpely Kálmán és Rickl Antal.

Délividéki földművelői g. e. részéről: Blakovich Ferenc és Frecot Menyhért dr.

Gömrő-Kisborsodmegyei g. e. részéről: Farkas Ábrahám és Lakner László.

Fejérmegyei g. e. részéről: Koller Pál, br. Mannofur Géza és Truka József.

Győrmegei g. e. részéről: Milkóvics Imre.

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei g. e. részéről: Kovács Albert.

Mosonmegyei g. e. részéről: Cserháti Sándor.

Nágyrádmegyei g. e. részéről: Br. Buttler Ervin, dr. bocári Mocsáry Sándor, Ruszinkó Antal.

a. Magyar Mezőgazdák Szövetsége

Budapest, V. Mátyás körút 23. sz.

most parancs: lekeres, licenca

s minden más vedőmagból gárdaegység

s részt mintaként ajánlatot tenni

Nyilvánosságai g. e. részéről: Bárány Mihály, Császár Ignác, Császár Sándor, Emödy József, Engel Henrik, Ester Kálmán, Freund Gyula, Karsay Vilmos, Kubinyi Endre, Leidenfrost Károly, Markovics János, Mérey Lajos, Moskó Pál, Moszer Gyula, ottics Horváth Dezső, Tuly István, Zhorélló István.

Pozsonymegyei g. e. részéről: Baján László, Bartal Aurél, Berecz János, Boronkay László, Dr. Csilag Gyula, Broly Tivadar, Fantzler Gotfríd, Fiediczky Árpád, Gruner Lórád, Heim Gyula, Hirschmann Kristóf, Horváth Jenő, Klompa Bertalan, Kovács Lajos, Mayer Henrik, Hocksa Béla, Ozmics Géza, Popper Géza, Borara Frigyes, Sághy Gyula, Sillifer Henrik, Szekes Dávid, Wurm Mátyás.

Sárospatai g. e. részéről: Pest Lajos.
Somogyi g. e. részéről: Makfalvy Géza, Somsich Andor.

Szabolcsmegyei g. e. részéről: Propper Samu.
Szatmármegyei g. e. részéről: Szentspály Jenő.

Szilágymegyei g. e. részéről: Bidekuty György, Kéthely István.

Szolnok-Dobokamyei g. e. részéről: Szemarmy József.

Tolnámegyei g. e. részéről: Molnár József és Kovács Sebestény Endre.

Ungyegyei g. e. részéről: Thuránzsky Tivadar.

Veszprémmegyei g. e. részéről: Lintner Sándor, Rainprecht Antal.

Zalamegyei g. e. részéről: Graner Lajos, Hertelendy Ferencz.

Zemplénmegyei g. e. részéről: Baján Róna, Bernáth Béla, Bokas Ernő, Kun Frigyes, Góf-Desseffy Aurél elnök: Tisztelt Nagykövetség! Amidőn a szép számmal megjelent kiküldötték üdvözölöm és az ülést megkezdtem, először is örömmel akarok kifejezni azt felett, hogy nemcsak Kiss Pál ur, földmívelésügyi államtitkár a földmívelésügyi miniszter ur képviseléseiben körülmény megjelent és itt is megleten üdvözlöm. (Eljövés.)

Örömmel öhajtok felett is kifejezést adni, hogy ami Szövetségünk mindinkább megerősödés s ma már 49 tagja van. Nézetem szerint ami ügyeink előmozdításának egy főlétele az, hogy a szövetségi tagok, a vidéki gazdasági egyletek minék működésünkben támogatásnak és példának, mert csak így fogjuk elérhetni azt, hogy miután hivatalos érdekképvéselőnk nincs, ezen társadalmi egyesüléseinkben s évenkénti megjelenszünkben mutatjuk ki öszszelatorozásunkat s általában ügyeink iránti érdeklődésünket.

Üdvözölöm az itt megjelent tag urakat és az ülést ezenem megittom.

Mai gyűlésünk felkészítésére felkértem *Gulyásy Károlyt és Ördödy Pál* tagtársakat. És ezzel átértenék a napirendre.

Képviseletek bejelentése.

Rubinek Gyula a Szövetség titkára: bejelenti, hogy 49 szövetségi tag közül a mai naggyűlésre 43 szövetségi tag jelentett be képviseletét 290 képviselővel. Nem lévőknek tették megakart a Baranyamegyei, Debreczeni, Heves-, Komárom-, Maros-Tordai és Szabolcs-vármegyei gazdasági egyesületek.

Földmívelésügyi miniszter köszönő leirata.

Szövetség titkára: A szövetségi választmány a földmívelésügyi miniszter urhoz az itt ért megküldött kiküldötték felvilágosító felirattal intézett kifejezés bizalmát és elismerését a miniszter működése iránt. Ezen feliratkra a földmívelésügyi miniszter leirattal fejezi ki köszönetét.

Felolvassa a miniszter választást, mely lapunk múlt számában egész terjedelmében közzé volt téve.

A naggyűlés a miniszter meleghangú leirattal köszönettel veszi tudomásul és a le-

iratnak a szövetségi tagokkal való közlést határozza el.

Uj szövetségi tagok bejelentése és felvétele.

Szövetség titkára: A legutóbbi szövetségi naggyűlés óta két új tag jelentkezett, u. m. a Gazdák Biztosító Szövetkezete 200 korona tagdíjjal és a Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete szintén 200 korona tagdíjjal. Mindkét jelentkezőt kéri az alapszabályzat tagdíjtellet leszállítását. Az alapszabályok értelmében ugyan a Gazdák Biztosító Szövetkezete 1000 koronát volna köteles fizetni, de tekintve, hogy csak most indult meg és a kezdet nehézségeivel küzd, tagdíjtelletét 200 koronában kéri megállapítani. A Délvidéki Földmívelők Gazdasági Egyesülete 500 korona tagdíjat volna köteles fizetni, de tekintve azt, hogy kisgazda tagokkal rendelkezik s a tagdíj fejében csak 2 frot szed tagdíjat, szintén csak 200 korona tagdíjjal illeték megállapítását kéri. A végrehajtó-bizottság javaslja a két jelentkezőt felvételt a Szövetség tagjai közé az általuk vállalt tagdíjtellet fizetése mellett.

A naggyűlés a végrehajtó-bizottság javaslatához hozzájárul.

Jelentés a Szövetségi Iroda működéséről a Szövetség évkönyvének bemutatása

Szövetség titkára: A jelen szövetségi naggyűlés alkalmából vagyunk azon szerencsés helyzetben, hogy egyik régi programmpontokat, melyet a Szövetség megalakulásakor maga elől kitűzött, megvalósíthatunk, amennyiben a jelen naggyűlés elvállalja a Szövetség első évkönyvének bejelentését, amely már az első alkalommal is 42 gazdasági egyesület, illetve szövetségi tag mult évi működését tartalmazza. Ez a körülmény felment ezuttal attól is, hogy bővebben és részletesen vizsgáljam a szövetségi iroda mult évi működését. Múltán az évkönyvben részletesen helyet foglal. Erre jóalkot megis szükségesnek tartok kiemelni, melyek a Szövetség mult évi működését különösen emlékeztetesszük a amelyek a szövetségi irodát nagymértékben elfoglalták. Ilyen volt a szegedi kiállítás zárásamada és a kiállítási munkálatok végleges lebonyolítása, mely a szövetségi irodát jelentékenyen igénybe vette. Ilyen volt a naggyűlés határozatából kifolyólag a II. mezőgazdasági kiállítási munkálatainak előkészítése, illetve hely megvalósítása. De legfontosabb működése volt a munkálat, amely a vámkérdésekkel kapcsolatosan a szövetségi iroda részéről végeztek, a mely három hónapot vett igénybe, amikor az egész iroda a statisztikai adatok feldolgozásával volt elfoglalva. A szövetségi iroda a f. évben más igen jelentékeny leedést ért el a szellemi területen, nemcsak az évkönyvet hozta létre, amely nagyon körehat arra, hogy a gazdasági egyesületeket a közös működés érdekében összehozza, hanem gondja volt arra is, hogy lehetővé tegye a gazdasági egyesületeknek a kisembereké maguk köré csoportosítani. Ennek ügyét megköszönöm, hogy felszólalt a szegedi tagokat gazdasági alakításra, s hogy ezt megköszönöm, egyáltalán lehetővé tette, hogy a gazdákör tagjainak kedvezményes áron lapot juttasson a kezébe. Szerződést kötött a „Független Újság” kiadóval, mely szerint a gazdákör tagjai 3 koronáért e lapra előfizethetnek. Ezen hetenként 16 oldalán megjelenő lapoly kedvezményesen a tagok részére semmi másért nem nyújthatunk s alkalmas eszköz lesz arra, hogy a gazdasági egyesületek részéről felhasználva, lehessenek körül tényleg nagy számban létesíteni lakások.

Ezek voltak változatosan előadva a Szövetség mult évi működéséről vonatkozó adatok azon megjegyzésem kapcsán, hogy a részletek a Szövetség évkönyvben foglaltak s amennyiben az „OMGE.” működésétől a szövetség

működése el nem választható, — mert az „OMGE.” a végrehajtó közge a Szövetségnek — ezen két testület működése öszszeforrott és elválaszthatatlan, azért tartottuk szükségesnek a Szövetség évkönyvében lenyomatni az „OMGE.” működésétől szóló jelentést is. Meltőztassuk ezt tudomásul venni.

A szövetségi naggyűlés a Szövetségi Iroda mult évi működéséről szóló jelentést tudomásul veszi.

Az 1899. év zárásamadainak bemutatása s a felmentény megadása.

Szövetség titkára: az 1899. év zárásamada s a meghívóval kapcsolatosan számvizsgáló-bizottság jelentésével együtt megküldött a szövetségi tagoknak és a szövetségi tagok által kiküldött öszszes kérvényeiknek.

A bizottság ezen jelentésből méltózatnak látni, hogy a Szövetségnek ezidőszert 4600 korona 20 fillér vagyonmaradványa volna.

Nem mulasztatom el a naggyűlés figyelmét ráirányítani a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján is arra, hogy a szövetségi tagok öszszes részesei csak akkor lehetnek a kezében és egyezre egyáltalában nem izeti, hogy vagy dacára az ismételt felszólításnak, egyes vármegyei gazdasági egyletek, mint p. o. a Veszprém-, Nógrád- és Maros-Tordamegyei egyletek eddig nemhogy nem fizettek, de a megkeresésekre egyáltalában nem is válaszoltak. Ugy, hogy szükséges merül fel a hátralevő köbepelésnek, vagy az öszszes megjegyzésem, hogy ezen egyletek mindgyike nyilván anyagi helyzetben van, hogy az önkény magára vállalt tagdíjtelletet be is tudja fizetni. A Szövetség meglehetősen szerény anyagi eszközökkel dolgozik és én kötelességemnek tartom azt, hogy a naggyűlésben megjelent képviselőkkel is kiemelésül felhívjam arra, hogy saját egyleteiknél előrelátóan rendelkezjenek, hogy az egyletek által elővált öszszes tagdíjtelletet pontosan beszolgáltatassanak.

Dr. Csillag Gyula: A meghívóhoz csatolt költségvetés nézve két felvilágosítást. Eddig a Szövetség legfontosabb életrnyilvánulása volt a szegedi kiállítás, melynek költségvetése a meghívóhoz van csatolva. A pénztárforgalmi kimutatás szerint 3885 korona 58 fillér hiány a Szövetség pénztárából fedezendő. Ezt a tételt szölv a Szövetség költségvetésében nem találta, van ugyan egy tétel szövetkezeti cölökra, kérdi, hogy ez öszszeből fedeztetik-e a hiány? Gróf Desseffy Aurél elnök: Ez a tárgy-sorozat az öszszébb pontjához tartozik.

Makfalvy Géza: Előadó jelentette, hogy a Szövetség kötelelébe tartozik három egyesület, mely a tagdíjat nem fizette be és a megkeresés sem felelt. Olvassa indványt terjesztett a közgyűlés elé, hogy ezek még egyszer felszólíttassanak és ha ezek még akkor sem tesznek eleget, förtöltesse a tagok sorából. Szölv így értelemben nem volna hiány az indványt elfogadni, mert az alapszabályok kötelességévé teszik a tagoknak, hogy anyagi erőkübböz képez 100 korona tagdíjtellet fizessenek. Azt indványozza, hogy ragaszkodjon a naggyűlés az alapszabályokhoz és amennyiben a fizetésnek eleget nem tesznek, per utján szoríttassanak kötelezettségeik teljesítésére.

Gróf Desseffy Aurél elnök: Méltóztatások a végrehajtó-bizottságot utasítani, hogy szölvta fel ezen egyesületeket üjből és gyöghya ennek sem volna eredménye, akkor térnénk át a peres utra (Ujra).

A naggyűlés Makfalvy Géza indványát a szövetség költségvetésének a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján jóváhagyja a felállított költség- és jövedelmek számtal elfogadja és helyben hagyja s a Szövetség végrehajtó-bizottságának, valamint az „OMGE.” igazgatójának és pénztárnokának a felmentvény megadja.

Az 1901. évi költségvetés megállapítása.

Szövetség titkára: Az 1901. évi költség-előirányzat ugyancsak megküldött az összes szövetségi tagoknak és kioldóelőzetek a naggyűlés meghívójával együtt. Azok a költségelőirányzat némi változást szenvedett, amennyiben a Pószvárnagyvegyi gazdasági egyesület bejelentése, hogy a Szövetségnek tagja nem kíván lenni. Ehhez teljesen joga van és így az egylet 20 koronás tagdíja törlesbe hozandó. Ezzel szemben a ma fölött Délvidéki Földművelői Gazdasági Egyesületnek 200 korona tagdíja az előirányzatba felveendő a új a bevételét többélt 788 koronát tüntet fel. Dr. Csillag Gyula kérvényét illetőleg, amely kapcsolatos a szegedi kiállítás zárszámadásával, van szerencsém jelenteni, hogy a zárszámadás az évkönyvben foglaltatik, mely székfűtődött a szövetségi tagoknak s az eddigi eredmény azt mutatja, hogy 3884 korona és 58 fillér volna fedezendő. És azért nem vétéltek fel a költség-előirányzatba, mintha a jelen naggyűlésnek a költségbe tartozik hat évig tartó költségek fedezése tárgyában. A végrehajtó-bizottságnak erre nézve az a kéréme, hogy evetessék át a Szövetség folyó számlájára, miután ez fedetet talál azon 4600 koronát mint évről maradt vagyonban, ami nincs az előirányzatban s amelyet a számvizsgáló bizottság zárszámadási egyenlege kimutat.

A végrehajtó-bizottságnak tehát az a javaslata, hogy az ősszeg, a Szövetség vagyonából a folyó bevételből fedeztesék és így az ősszeg a folyó számlára vitessék át.

A naggyűlés a végrehajtó bi ottságjavaslatához hozzájárul s a bemutatott 1900. évi költségvetést elfogadja és a kiállítás zárszámadására nézve a felmentényt megadja.

Az 1901. évi program megállapítása.

Szövetség titkára: A Szövetségnek azon célja, hogy jövő működésére nézve egyöntetű program állapítsanak meg, az eddigi szerény órákat maradj. Három évi időt igényel az is, míg az egyleteket az évkönyv kiadására is meg lehetett nyerni. A tervezési program lehetősege ki is van zárva, miután a Szövetség nagyobb összegekkel nem rendelkezik s az egyöntetű program megállapítása csak akkor lesz lehető, ha a kapcsolatos az egyesületek között szorosabb lesz. Most előkészület alatt állanak a gazdasági előadások, amelyek a jövőben több helyen fognak tartatni, mint a múlt években, előkészület alatt áll a pozsonyi kiállítás, melyre nézve később lesz bator előterjesztésekkel élni, ugyiszint előkészület tárgyát képezi egy a Lipitomegyi Geazasági Egyesületnél karöltve rendezendő géprészny. Egyébként is azonban, amint valamely kívánalom nyilatkozik meg a szövetségi tagok részéről, az iroda kötelességen tartja, hogy az illetők által felvetett eszmét felkérlelő s a közös akcióhoz tőle telhetőleg hozzájáruljon.

Gróf Dessewffy Aurél előnk: Az 1901. évi működési programhoz én is hozzájárulok. Nézete szerint igen fontos munkálat volt, amit a szövetségi iroda készített a múlt évben a jövő vártaírása ügyében. Ezen statisztikai adatok gyűjtése csak 1898-ig terjedt ki s szóló kívánatosnak tartja, hogy az 1890 évi adatok is összegyűjtessenek, mert ez adatok tudományos becsesek fognak birni a jövőben.

A szövetségi naggyűlés az 1901. évi működési programot elfogadja és egyuttal hozzájárul előnk azon javaslatához, hogy a vártaírása ügyében gyűjtött adatok az 1899. évre is kiegészítessenek a szövetségi iroda által.

II. mezőgazdasági országos kiállítás.

Szövetség titkára: A május hó 6-iki naggyűlés, támaszkodva a Szegeden elért sikerekre, elhatározta, hogy 1902-ben II. mezőgazdasági kiállítást fog rendezni s egyuttal

felhatalmazta az elnökséget, hogy pühatolódzon a vidéki városok közül, melyek volnának hajlandók a megfelelő támogatásban részesíteni a Szövetség ezen kezdeményezését s melyek volnának hajlandók a rendezésben érkölségi és anyagi támogatást vitán szívtatva. Őr a rendelkezés jellemeiben, hogy alighogy közléstételt a határozat, már is két város jelentkezett, még pedig Pozsony és Miskolc. E városokkal a tárgyalások a dolog természeténél megfelelőleg bizalmasan folytak, mert nem lehetett szándéka a Szövetségnek, hogy az egyik város ajtóváltása Őr a másikra nyomást gyakoroljon, hanem az ajánlatok mérlegelésével spontán kellet határozni az egyik vagy másik mellett. Az összes körülmények és tárgyalások arról győzték meg az elnökséget, hogy az 1902 ben rendezendő mezőgazdasági országos kiállítás helyéül a két versenő város közül Pozsony városa az alkalmasabb és értelembe leszámítva a szövetségi naggyűlésnek előterjesztett. Bátor vagyok jelezni, hogy a Szövetség ezen kezdeményezése Pozsony városa részéről a legmegebb támogatással és rokonszenven kiértesített. Pozsony város törvényhatósága 20 000 korona összeggel járul a rendezési költséghez, míg az előterjesztett 100 000 egyesületi tagok részéről a megyei törvényhatóság is igéri, hogy ugy anyagiilag, mint erkölcsileg a lehető mértékben fogja támogatni a kiállítást. De maga a város az elszállásalással jár összes teendőket magára vállalja, már pedig a zárszámadásokból és jelentésekbe fölmozgatnák tudomással bíral, hogy a szegedi kiállítás tóppassal az október 1-én kezdődött, mert 7500 ft magasságra járt az elszállásolás. Ez mindenesetre elő jelentékeny tényező, amely nagyban engedő remélni, hogy a kiállítás anyagi sikerrel fog járni. De tovább menve, Pozsony város a kiállítás területére bevezeti a vízvezetéket s a vímszerelő a világításhoz és a gépek beállításához ugyancsak tökéletes szolgáltatást s egyébként is a város részéről előzőekenekkel találkozik a Szövetség, amely amellest szgye, hogy a szövetségi naggyűlést örömmel vegye tudomásul Pozsony város készségét és egyhangylag elhatározta, hogy ott fogja rendezni a II. mezőgazdasági országos kiállítást.

Amennyiben az előterjesztésnek a hozzájárulni, aziként jár. A kiállításnak pedig szerény nézetem szerint nem csupán az a célja, hogy anyagi haszonnal, vagy deficit nélkül járuljon, de annak kulturális misszióit is kell teljesítenie, tehát nézetem szerint mérlegelni kellene azt is, hogy melyik városban teljesebben ez kiállítás nagyobb kulturális missziót. Úgy gondolom, hogy Pozsony város és vidéke sokkal magasabb fokán áll a kulturális és civilizációsán, mint az ország keletén fekvő Miskolc és vidéke. Azt kérem figyelembevenni a két város ajánlata elbírálásánál.

Naghy Gyula: Előtem szólok arra a konklúzóra, hogy a város a mérleg Pozsonyban szemben Miskolc javára esik. Én az ő gondolatomban és Miskolc kulturális misszióját mérlegelem és ha a legközelebbi gazdasági kiállítás Pozsonyban tartatik is, ezzel nincs elvetve a későbbi lehetőség, hogy új kiállítás Miskolcban is rendeztesék, amit én annak

idéjen szívesen fogok támogatni. Kérem a borsodmegyei tagtársakat, ezuttal bennünket támogatni. Elismerem, hogy pusztán az anyagi kérdés egy kiállítással nem lehet döntő, de másrésről figyelembe kell venni azt is, hogy a Szövetségnek az anyagi viszonyai mellett nem lehet pusztán a kiállítás rendezéséről a Szövetségre támaszkodni és az előadói előterjesztésből valószínű, hogy ezen kiállítás nem fog deficitelt végződni. Ez lényeges momentum, de a gazdasági kiállítás nemcsak kulturális, de összes gazdasági jelentőségét is figyelembe kell venni és ez szem előtt tartandó, amióta a külföldi vímszerződés megújítása előtti is állunk, érdekelünk abból, hogy az ország új határszéli városában tartassék a kiállítás, ahol a külföld könnyebben megtekintheti, mert érdekelünkben van, hogy az új gazdasági kiállításokkal a külföld érdeklődését is magunkra vonjuk és tekintettel arra, hogy 1902-ben indul meg a vímszerződés tárgyalása, ez hatalmas indok arra, hogy e kiállítás 1902-ben Pozsonyban tartassék meg.

Horváth Jenő: Tisztelt Szövetségi Naggyűlés! Amikor a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége programot tűzte ki magának, az ország nagyobb vidéki csoportjainban kiállításokat rendezni tudott, ahol kiállítások rendezését is, hogy különbözően az első időben oly helyen rendezze a kiállításokat, ahol azok bizonyos haszonnal is kecsesgetnek s amely jövődelem, vagy haszonból ímavott magának a Szövetség egy alapot képezni, amit arra szolgál, hogy majd a későbbi időben oly helyen is kiállítás rendeztet tudjon ahol kiállítások rendezését nem lehetne. Tudjuk, hogy a szegedi kiállítás mint első kiállítás a lehető legnagyobb sikerrel járt, és ennek a sikernek dacára mégis bizonyos deficitelt mutatott fel. Ezuttal a Szövetségnek kiváló gondot kell fordítania arra, hogy a második kiállítás oly helyen rendezze, hol nem lehet kiállítás deficitre, mert ha kiállítás deficitelt lesz, akkor a Szövetség nem volna abban a helyzetben, hogy új kiállításokat rendezzen. Én pedig, szemben Lakner László kolegám véleményével, azt tartom, hogy új sikerrel feltétlenül kecsesget a pozsonyi kiállítás. A hírlapok révén felmozgatott tudomást szerezi arról, hogy Pozsony-nagyvegyi gazdasági Egyesületnek folyólistát hat napra terjedő vímszerződés kiállítás rendezését ezen kiállítás hat nap alatt 7000 korona tiszta jövedelmel eredményezett.

Hogya ez tekintetbe vesszük s ezen dologgal feltétlenül számolni kell, úgy Pozsony mellett előzetesint más város szóba sem jöhet.

Árnódy József: Teljesen meglehik előtte szóló érvei előtt s teljesen meggyőződik arról is arról, hogy a legközelebbi jövőben rendezendő kiállítás helye másutt nem lehet mint Pozsonyban. Szólnak aggályai vannak mégis az időpontra nézve. Utal arra, hogy az új kiállítás szervezése mely őrás munkálat, igényli s azerről itt erre 1902-ig kell megvárni, megindok a kiállítás indítására. Ezért 1901-ben lesznek a képviselőválasztások. A harmadik indok, hogy bármily fontos is a dolog anyagi oldalról felhozott kiállítások, szólt azonban még nem látott kiállítás deficit nélkül s másrészt, mielő a Szövetség anyagi erejét megmérjélje, a szegedi kiállítás deficitje, szólt ott nem más indítványt, mint a lehető megvitatódnak kérdést veti fel, vajjon nem volna-e célszerű a kiállítás terminusát 1903-ra előadni.

Bartal Aurél: Előtte szóló által felvetett kérdésben a vita ma már meddő, mert a tavaszi naggyűlés kimondta határozatképpen, hogy a kiállítás 1902-ben megrendezendő.

Itt a vita csak a fölöbítéssel, hogy hol tartassék meg, Pozsonyban-e, vagy más helyütt. Azt felmozgattak mondani, hogy kiállítás nincs deficitelt nélkül s így a pozsonyi kiállítás is számíthatunk deficitre. Ezt előre jóslóni nem lehet, de ha valószínűségek számítnak,

akkor Pozsony az egyedüli hely, ahol remélhetjük, hogy deficit nem lesz. Pozsony mellett még egy körülmény szól. A szegedi kiállítás Magyarország extenzív viszonyait tüntette fel gazdasági téren, míg a pozsonyi az intenzív nyugati részek kiállításául lesz, amely előkedvelést fog kelteni, hogy nemcsak Magyarország, de a lajthánai tartományokból óriási nagy látogatottságra számíthatunk. Ha az vezetők tekintetbe, hogy kulturális missziót teljesíten az kiállítás, azt hiszem Pozsony ugyan egy missziót teljesíti, az ország más részében. Kérem az 1902. évben rendezendő mezőgazdasági országos kiállítás helyétül Pozsony városát elfogni.

Szövetség titkára: Örömmel konstátálja az érdeklődést, amely minden oldalról ezen kérdés iránt megnyilatkozik s a naggyűlés csak elismeréssel adozhatik annak, ki egy más vidéket pártol, mert ez meggyújtotta arra nézve, hogyha a jövőben újabb kiállítás rendezésének szükségessége felmerül, akkor az illető hasonló érdeklődést fognak tanúsítani az irányban, hogy az illető város mellett magukat exponálni és amelyet foglaljanak állást. Igen sok pro és contra adatot lehet felhozni s ez igazolja azt, hogy az ilyen megvitatása a plenumra nem tartozhatik, ép azért terjesztjük elő, hogy az előnépszerűsége az információkat. Múltotások teljesen megnyugtató abban, hogy az előnépszerűségi részéről a legugróbb kövületással történt a választás és remény van arra nézve, hogy a kiállítás nem fog deficitelt záródni. Bár helyesen jegyezte meg Emödy, hogy előre ezt nem lehet látni, mert hisz Szegeden is biztosan reméltük, hogy nem lesz deficit.

Ami az elhalasztást illeti, ez tárgyaltan, a tavaszi naggyűlésre e tekintetben már határozott, de megnyugtató, hogy a kijelentést tehetem, hogy a rendező-bizottság, amelynek a 1902-ben rossz termés állana be, módjában lesz elhalasztani a kiállítást. Amár az ország ezen vidékére nézve egy gyenge, vagy közepes termés nem bír jelentőséggel, úgy mint Szeged vidékére. A kiállítás megtartásától még két év vánszál el, tehát elegendő idő van annak előkészítésére, meg tudjuk, hogy a szegedi kiállítás a jövőformán fel az év készítették elő s így remény van arra, hogy a helyi érdekeltek támogatása mellett sokkal nagyobb sikereket fogunk elérni a kiállítás nagysága és beltartama tekintetében, mert Pozsonyban a rendezői szakkör kiállítások külföldben is mindig nagy sikerek jártak a mulban, hogy példát említek, épp a szegedi kiállítás idején rendeztek Pozsony egy helyi ipari kiállítást, melynek 130000 látogatója volt míg a szegedi kiállításnak csak 78,000 látogatója volt.

Ezután felolvassa előadó a határozati javaslatot, mely alábbi szöveggel fogadtatott:

Kimondja a szövetségi naggyűlés, hogy: 1. A tervbeült II. mezőgazdasági országos kiállítást 1902. év őszén Pozsony szab. kir. városban rendezni.

2. Felkéri az előnépszerűségi, hogy a kiállítás szükségessége tárgyában szükséges lépéseket idejében megtegye.

3. Utasítja a végreható-bizottságot, hogy az I. szövetségi naggyűlés által jóváhagyott kiállítási szabályzat rendelkezése értelmében a kiállítás rendező-bizottságot alakítsa.

4. A kiállítás megtartására vonatkozó határozat közlése mellett felraltalig kérendő fel a földművelésügyi miniszter a kiállítás anyagi támogatására, vagy a rendezési költségvetés való hozzájárulás, mint saját adományszórása és a kiállítás körül buszködő állami szakközegok uti és napi költségei fedezésének saját társasági terehére való előváltására.

5. A kiállítás rendező-bizottsága a földművelésügyi miniszter jóváhagyásával részletes költségvetést terjesztjen jóváhagyás végett a Szövetség végreható-bizottsága elé,

azonban addig is az elkerülhetetlenül szükséges intézkedéseket tegye meg.

6. A földművelésügyi miniszter felirat utján kérendő fel, hogy a kiállítási körzetebe eső vármegyei törvényhatóságait leiraltalig megkeresni s a pozsonyi kiállítás ügyét figyelembe véve ajánlani s támogatásukat kikérni szíveskedjék.

7. Jelen ülésből folyólag felkérendő Pozsony, Nyitra, Trencsen, Bars, Hont, Esztergom, Komárom, Győr, Fehér, Moson, Sopron, Vas, Veszprém és Zala vármegyei gazdasági egyesületeit, hogy a kiállítás rendezésében részt vegyenek, s ennek megfelelően önkéntes támogatást nyújtsanak, amely egy taggal a központi rendező-bizottsághoz képviselőtöltné magát.

8. Ugyanezen vármegyei törvényhatóságai a Szövetség részéről is megkeresendők a tekintetben, hogy a megyei gazdasági egyesületek által alakított kiállítási bizottságok módjában megfelelő anyagi támogatást nyújtsanak önkénteskedjék.

9. Felkérendő a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara, hogy a kiállítás mezőgazdasági házi- és népiipari osztályának önálló rendezését magára vállalni szíveskedjék.

A Szövetség segegyezése.

Szövetség titkára előterjeszti, hogy a földművelésügyi miniszter ut 1900. évi 3000. koronra segélyt engedélyezett a Szövetség részére (Ejenzés).Mídon ezt a naggyűlés közszóval veszi tudomásul s köszönő feliratot intéz a miniszterhez, ehhez azt a kérelmet fűzi, hogy a jövőben is rendszeres segélyben részesítse a földművelésügyi miniszter a Szövetséget.

A naggyűlés így értelemben határoz.

Nógrád, Arad, Bihar, és Nyitra megyei gazdasági egyesületek indítványa a bözere-reform tárgyában.

Zselénki Róbert gróf: Tisztelet Szövetség Naggyűlés! A Nógrád vármegye gazdasági egyesületének igazgató választmánya azt kért 1900. évi 28. tan. ülésén, hogy buzapircainkon határidőbizottság csak beföldi buzák lehessen költői.

Bihar vármegye gazdasági egyesülete 1900. szept. 19-én tartott igazgató választmányi gyűlésén egy feliratot szerkesztett, melyben azt mondja, hogy „nem kívánja a budapesti piac nemzetközi jellegét erősíteni... de feltétlenül szükségesnek tartja azt, hogy azon üzleti körök, melyek a magyar buza értékesítésével foglalkoznak... fedezési üzleteiket beföldi buzák köntések s csak oly típusú szállításhoz, illetőleg tartozathoz állítsanak, melyek későbbi üzletiek természetűleg összhangban áll s a bűzöknek nélkül beilleszthető. Ezen magyar típusa nézve is megmaradhatna a 76 kilogramm minimális súly gyándt, de azon hozzáadásul, hogy amennyiben az átadó, magasabb minőség-súlyval bíró terményt szállít mindenképp kilogramm fajsúlytöbblet után megfelelő bonifikációt kaphasson.”

Aradvármegye gazdasági egyesületének igazgató-választmánya, 1900 szept. 29-én egy nyilatkozik, hogy elfogadja ugyan a Biharvármegyei gazdasági egyesület szerény javaslatát, de azt ajánlja, hogy — hangsúlyozva azt — miszerint mennyire kevésbé fog enyhíteni a fellezért határidőbizlet játék vétszes következőleg a két léte rém. Kérvényben a fellezért határidőbizlet játéknak teljes eltiltását gabonamennyekben és örléményekben, kérve azt is, hogy a tiltalom egy ponédisz sánkezővel látsassék el.

Nyitra vármegye gazdasági egyesülete, 1900 okt. 14-én tartott igazgató-választmányi gyűlésén a támogatja a Biharvármegyei képviselőnek... kérvényét... mert a támogatás megítélésénél már kiinduló pontja, a

fedezetlen határidőbizlet fíntartása is téves s ennél fogva a következőtesek és ezeket támogató indokok is tarthatlanok.”

A Sárosvármegye gazdasági egyesület, november hó 14-én tartott igazgató-választmányi gyűlésén szintén rosszalja a Biharvármegye gazdasági egyesületnek indítványát és az Aradi gazdasági egyesület felirathoz hasonló végzetés hoz.

Ép egy nyilatkozik Bihar vármegye gazdasági egyesülete, 1900 november hó 11-én tartott közgyűlésén.

Ezektől láthatjuk, hogy a legközelebbi elszakolt 6 nyilatkozó közül, a Biharvármegye a gabonateremtés partialisan reformálni óhájja ugyan, de oly módon, mely sem a szövetségi naggyűlésnek eddigi nézetével, sem a mostanra tartott gazdaságvezetési gyűlésnek kifejezett óhajainak, sem az előbb idézett öt gazdasági egyesület nyilatkozatával össze nem egyeztethető.

Közüdmösra tény, hogy a Biharvármegye gazdasági egyesület felirátat Tizsa István gróf fogalmazta.

Erdekes tehát megtudni, hogy eddig miképp nyilatkozott a szóban forgó felirat szerkesztője a fellezért határidőbizlet tárgyában. Tizsa István gróf a fűzde tanácskozásán nyomon azt mondta: „Kéltöm szoltolt barbatom egyeteket abban, hogy rénk gazdákra nézve ez a legfontosabb kérdés az összes kiűzött kérdések között, de ezzel a kijelentéssel előadom mindent, miben gróf Zselénkivel megegyezem.”

Tovább folytatva, beszéde végén a következőket mondta: „Méltoztasom megköszönjani, hogy ilyen sokáig vettem igénybe szives figyelmüket; már most igazán befeljeztetem felszólalásomat. En azt hiszem, hogy egyenesen a gazdák szempontjából itélve meg a dolgot, először is a határidőbizlet absolute nem hathat rendszeresen sem lefelé, sem felfelé tendenciózusan az árakulákára; másodsor a határidőbizlet nélkülözhetetlen feyyer minden modern gazdaság kezében arra, hogy saját természet érzésirányt értekesítse; harmadsor a határidőbizlet sine qua non arra, hogy szolid gabonakereskedés legyen, arra, hogy valódi gabonakereskedővel álljunk szembe és ne spekulánsal és ebből a szempontból épen a gazdára nézve valószággal igénykösségek tartandó a határidőbizlet megrendezéslyozását.”

A Biharvármegyei gazdasági egyesület felirátában pedig, egy hosszú kártozatot praecambulum után azt olvassom: „Ha már most a budapesti gabonateremtés szabványát is az ezek alapján kifelyőzött viszonyokat ez szempontból vesszük bírálat alá, nem térhetünk ki a helyzet tarthatatlan voltának beismereésére el.”

Téhat teljesen tévesek a felirátban bevezető mondati, melyek így szólnak: „Ha azon mozgalmat figyelemmel kísérjük, mely főleg mezőgazdasági körököl kiindulva, a budapesti gabonateremtés reformálására irányul, bizonyos fordulatot fogunk abban észrevehetni. Míg ugyanis, kezdetben, az egész határidőbizletnek a célja állott előtérben, addig a leguabb reformtervezések a határidőbizlet megtartása mellett az erre vonatkozó részletes dispoziók átlatátsát tűzik ki céljukul.”

Ha tehát valakinek nézete változódoment keresztül, ez a valaki nem más, mint Tizsa István gróf, mert a gazdáközvelemény egy Kaposvári mint Nyitra, egy Budapesten és Kassán a magyar gazdasági hozzájárult conclusiohoz, Aradon pedig, nemcsak a gazdáközvelemény, de még előkelő iparosok és kereskedők is helyeselték érvelésemet, mely abból állott és most is abból áll, hogy azon nyers termények árképződése, melyekben fedezetlen határidőbizlet játék üszik, mint a grape, a gyapjú, a kávé, a gomba és szántó, a székely, csak akkor fog ismét normalissá vá...

ha a fedezeten határidőzeti játék ezen tárgyakban lehetetlenül tételt.

A Bihar-megegyi Gazdasági Egyesületnek fölirata azt kívánja, mint már említtettem, hogy a budapesti tőzsdén a fedezeten határidőzeti eladások és vételök nemcsak internacionális, hanem magyar buzában is eszközölhetők legyenek és hogy szállítás esetében, a szokványos jobb minőség bonifikációiban részesüljön.

Ha a Bihar-megegyi Gazdasági Egyesülettel redált volna a Nógrád-megegyi Gazdasági Egyesület állapota és az érdeke volna, hogy a gabona-tőzsdén, fedezeten határidő-üzlet kizárólag csakis beföldi buzában lehessen üzni, akkor ez egy megfontolász érdemlő proposíció lett volna.

A követelés azonban, amint formulázva lett, alig fog a jelenlegi tarthatatlan helyzetben valószínűleg ott lesznik a kért reform után a hol jelenleg vagyunk.

Visszatérve a Bihar-megegyi Gazdasági Egyesület fölirata, azt az észrevétel kell, hogy tegyem, hogy abban egyre összezavaratták a határidő-üzlet a fedezeten határidő-üzlet játékkal. Ebből olyan konfuzió származik, melyből alig lehet kibontakozni. A határidő-üzlet, vagy ellátásos üzlet, nem említték szó, tehát erről kár beszélni és az eszmék tisztázász lehetetlenül teszi az, ki e kérdést fejtegetne, nem külömböztet határidő-üzlet és fedezeten határidő-üzlet játék között.

Azt mondja továbbá a fölirat, hogy a buzának árát után lesználnak tavasszal pedig árnyaltalan emelkednek, a gazdasági kénytelen eladni buzáját összel a tavaszkor, a drágaság az a gabonauzorsónak kedvező.

Ennek éppen ellenkezője áll. Mielőtt internacionális vált volna a fedezeten határidő-üzlet játék, akkor igenis, rendszerint drágább volt a gabona-ár, mint a fedezeten. Mintho azonban az egész gabona-forgalom a fedezeten határidő-üzlet játék híderőnyomása alatt áll, azóta, ha nem alakul valahol tavaszkor egy ring, vagy kormer, mely támaszkodva az oleo árak szülte áruhányára, az árakat rövid időre fölveri, oleósbó a gabona tavasszal, mint összetűz.

Azt mondja a fölirat, hogy „a határidő-üzlet a szolid kereskedőit abba a helyzetbe hozta, hogy a későbbi eladásra váltás az áringadozás kockázata ellenében költségmentesen biztosítja.”

Erre az a megjegyzésem, hogy költségmentes biztosítás nem létezik. Valánéink a biztosítási költségeket okvetlenül meg kell fizetnie és ez esetben az a valaki nem más, mint a fedezeten határidő-üzlet játékát ellátott tőzsdékre csábított tömeg.

Mondhatom szép és erkölcsös alapon nyugró egy biztosítási!

Az, akit a fölirat szerkesztője gabonauzorsónak nevez, nem más, mint egy tisztességes gabonakereskedő, aki vesztés nélkül és elad árút és nem gyárt papirus-buzát, az pedig, ki szolid kereskedőnek hív, nem más, mint egy olyan egyén, ki a kereskedői minősítéssel fedő valódi üzletet, mely abból áll, hogy egy játékhoz révén félreleltő megkönyörül az oadásbított nagyközönséget, a vett kétség gabonakereskedő, ki vesztés nélkül és közűl használja föl a játék sikere érdekében.

Ugyanis, ha csakis abba buzában lehetne a budapesti tőzsdén fedezeten eladásokat és vételket eszközölni, akkor igen hamar megszűnne a papirus-buza korlátlan kndása, mert a legelső magyar buzában ring, rövid időn belül megtantánna a kontinentum, az arbitrageurkék arra, hogy az egykorlatlan rére, korlátlan az internacionális szokvány-buza tömegre, igen korlátolt a magyar buzának játékra használható mennyisége.

Magamat röviden kifejezve, ha, amint azt a Nógrád-megegyi Gazdasági Egyesület kéri, a

budapesti gabona-tőzsdén csakis magyar buzában lehetne fedezeten üzletket kötni, akkor, minden valószínűség szerint, előbb több megszűnne a mondott tőzsdén a fedezeten határidőzeti játék buzában, mint a fedezeten határidő-üzlet játék buzában. Az Bihar-megegyi Gazdasági Egyesület kívánja, a jelenlegi állapot fönntartatik, azszal a különbéssel, hogy ezentul magyar buzában is fog folyhatni a játék, ezzel azt fogjuk elérni, hogy a magyar papirus-buzának értéke névlegesen egyeztetni fog ugyan, hogy továbbá egy pár kedvezményezett egyén fog általán ilyen papirus-buzára eladót találni, de a gabona-tőzsdén játszóknó legnagyobb része magyar papirus-buzára szert nem fog tételni, mert abban az áruban igen korlátolt lesz a kndát és ezek ezentul is internacionális buzában fognak játszani, a buzarálakulás legnagyobb kára.

Ami pedig a többletsul után járó bonifikációt illeti, tulajdonképen eddig is minden elővázlat gazdaság zszel a kikötéssel adta el előre eladót termést és az ilyen eladás egy fedezett határidőüzletet képezvén, nem tárgya annak a közönség, melyet jelenleg pertractálnak.

Ezek után van szerencsén a szövetségi naggyűlésnek a következő határozati javaslatot benyújtani és elfogadásra ajánlani:

Kimondja a szövetségi naggyűlés, hogy

1. Teljesen osztzik a Bihar-megegyi gazdasági egyesületnek a tőzsdeszabályok részleges módosítása tárgyában a képviselőházzal intézett memorandumának azon kijelentéséből, mely szerint a tőzsdén folyó fedezeten határidőüzlet folytán a mai helyzet tarthatatlan a törvényes intézkedések szükségese fennmarog, ebből folyólag

a) b) a memorandumban javasaltait, hogy: a) a budapesti tőzsdén a magyar buzauzance tipus állapotasság meg b) hogy amennyiben az átadó magasabb minőségi sulyal bíró terméket szállít, megfelelő bonifikációt igényelheszen. A naggyűlés elfogadja ugyan, de az intézkedések életbeillesztéséről a memorandumban is helyesen szólt az a tőzsdéi üzlet körében tapasztalható bajok orvosolását nem várja hanem

2. támaszkodva saját régi, valamint újában a Nógrád-, Árad-, Nyitra-, Bars-, Száros-, Somogy-, Pozsony- és Zala megyei Gazdasági Egyesületek által elfoglalt állapotrta, feliratlalag kéri fel az öszkormányt és képviselőházat, hogy a III. szövetségi naggyűlésnek a tőzsdereferma tárgyában hozott határozatát érvényesítse.

Gróf Károlyi Sándor: Zselénki Róbert gróf által benyújtott határozati javaslatból szabadon nékem is némely észrevétel tenni. En azpreciálom azon irányt tisztelt javaslattevő barátomnak Zselénkinek, hogy a lehetőseg együtt működésre hajlandóknó mutatkozok, amídon a gróf Tisza István-féle pontokból a mai határozati javaslatban felhozott két pontot elfogadással ajánlja, mégis megkértem a tőzsdéi állásállományt annak, hogy ezek két pontot első kritika alá ne vegye, sőt a határozati javaslatban kimondja azt, hogy e két pontot tulajdonképen nem szükséges, mert mult évi taláratoknak mást mond. Gróf Tisza István két pontja közűl az egyik azt mondja, hogy a tőbletsul sulyal bonifikálendő. Ez a tőzsdéi állásállományt vonatkozó dolog, ez nem a fedezeten üzletnél fordul elő, mert a fedezeten határidőüzletnél nem szoktunk rendszeren szállítani, csak a differenciát kifeizetni, tehát Tisza István gróf ezen kitétele egy pleonazmus. Ha én eladok buzát, amely nincs le-aravta, akkor kikötöm, hogy mennő sulyosabb, annál többet kapok azért. Ez valami nem határozati javaslatban ami nem szoktunk megfogalmazni. A másik rére a dolognak az ez igen fontos: a határozati javaslat azon második posztulátuma, hogy magyar buzát kell nekik szállítani a fedezeten határidőüzletben. Ez egy feletti jó dolog, de attól függ, hogy hogyan

interpretálják azszal a tisztelt urak a tőzsdén. Ma másémt interpretálják.

Tényleg van magyar és internacionális határidő-üzlet, tehát különbe játék folyik üzletben a bűzén, magyar és internacionális. Megjegyzem, hogy magyar buzában határidő-üzlet játék alig folyik a tőzsdén, ellenben internacionális buzában igen is folyik és ennek nagyon természetes oka van. Ha határidőüzletben folyik a játék az mindig oly nagy tömegű áruban szokott történni, amelynékek mennyisége májdnom korlátlan. De az a buzsa, amely Magyarország területén és tőzsdén is nagyon korlátolt mennyiségű és a végén hamar bekövetkezők és, amit tisztelt barátunk az alelnök ur jelez is, hogy egy ring alakulna, mely az egész készletet lefoglalná és megsemmisítene a kontinentum. Ez állana elő a határidőüzletnél, hogyha tisztán csak magyar határidőüzlet léteznék. Tehát ki kellene mondani azt, hogy internacionális buzában Magyarban fedezeten határidőüzlet kötni nem szabad, legalább csak magyart, de ez esetben a határidőüzlet mai alakjából teljesen kivételköznék. Akkor minék gróf Tisza István két tételét elfogadni, mikor az első, mely a tőbletsulyra vonatkozik, már ötéves óta szokásban van és az a tőzsdéi állásállományt nem ütlezle, a másik pedig a fedezeten határidőüzlet játék megöltása nélküli, hasznavehetetlen. Helyesebb tehát, hogy gróf Tisza István javaslatait nem fogadjuk el és ehelyett egyszerűen megmaradunk régi állásunkunknál. Lényegére gróf Zselénki Róbert határozati javaslata ép oly menő, mint amit én proponállok, csak az a különbéssel, hogy az ő javaslata simuleknyobb.

En magam is helyesebb, hogy a társ-ejesülettelkiparokjunk simán és minden él nélküli vitázni, de azért mégis bátorodok javaslom, hogy a határozati javaslat óta módosítások, hogy kifejezve jussom, miszerint az a mul és a mai között, mellet maradunk meg és attól el nem térünk.

Gróf Zselénki Róbert: Hozzájárul gróf Károlyi Sándor módosításához.

Sághy Gyula: Oszlja ugyanazon agyalókat, melyeket eddige szólok felhozhat, de egyuttal méltányolja azt a törekvést is, hogy oly pontoknál amelynékek egytérthetünk, ne valjunkt szét, tehát az általánost úgy kell megkörsni, hogy a dolog lényege ne szenvedjen. E kérdésben teljesen osztzik mindkét felszólalóval, hogy magában a dolog lényegében az előbbi álláspontunkat fel kell tartani, mert ez felel meg egydől a magyar mezőgazdaság érdekeinek. Ebben a körben nincs kétség az írást, hogy a fedezeten határidőüzlet gazdaságilag általában nem előnyös. S ámulatomban tartja, hogy az állomak, amékek eddig más téren a játékok korlátolnó parkodtak, ezt a játékok, amékek anyti tökévt van a produktiv gazdasági befektetésekétől, az állomak mégis tá-mogatták és a jelenben is túrk, habar több kilődföld állam már kőfőátózsára és megőrsőntésére törekszik is. Azt senkinek mondatja, hogy a fedezeten határidőüzlet emeli a termény árát, hanem vagy nyomja igaztalanul, miután a viszonyok által nincs indokolva, vagy fel-hajzza akkor, mikor az nincs indokolva a gazdasági viszonyoknál fogva. Ezt tapasztaltuk akkor, mikor 14—16 forintra szökött fel a buzsa ára a felszólalóval azonos időben.

Szólok is csatlakozni azon felhozásához, melyet Károlyi Sándor gróf felhozott, de egy hozzázással. A törekvés, améylet az előadói javaslat szerkesztésénél az előadó ur kifejtette, az a bizonyos kurtazoit bizonyos méltánylász érdemelt, mert igaz, hogy bámulatos az, hogy az „OMGK” és a Bihar-i gazdasági egyesület közűl az egyellen a Bihar-megegyi Gazdasági Egyesület állásállományt foglal el a gazdaságköznység állásfoglalásával szemben, de szépen kifejtette Zselénki, hogy bizonyos simulász és közle-ldessél; ezt méltányolni kell és ezt megtehetjük akként, hogy a javaslatot azon érteklében

formulázok, mint azt Károlyi gróf kifejtette a megbizuk az elnökséget, vagy végrehajtó bizottságot, hogy azt precizírozza. Az a módosítás, ahol az a) és b) pontok kiemelve vannak, annyiban megartandó, hogy mondjuk meg öszintén, miszerint a Szövetség igenis méltányolja azt a törekvést, hogy a Bihar-megyei Gazdasági Egylet is belátiya azt, hogy a helyzet tarthatatlan és ennek folytán ezen két pont emelését ki nem emeltől olyan, melyet megöszintésnek tartunk, nem mintha annak nagy jelentőséget tulajdonítanánk, ha-nem kimondjuk, hogy: a Bihar-megyei Gazdasági Egyletet azon véleményében ösztönzök, hogy a helyzet tarthatatlan.

Forster Aurél: Személyes sem ösztön-zunk vele, mindamint huzunk a rövidebbet.

Sághy Gyula: A közlekedés méltányos-nak találja és ezzel álláspontunkat nem módosítjuk s elfjuk érné azt, hogy azon oldalon, ahonnan a közlekedés történt, annak továbbra utját nem vágjuk. De hibás volna elfogadni egy gazdasági egyetelt oly memorandumát, amely az egész gazdasági életet megöszintésnek mintha ma is ellentétbe hoznák az indokolatlan. Hozzájárul gróf Károlyi Sándor javaslatá-hoz és a formulázást a bizottságra bizi. Ivánka Öszkár: Nézetem szerint nem lehet egy javaslatnak a célja, hogy egy a világot felmerüljön a javaslat és állásfoglalás feletti kritikák gyakorlaton. Az esetek között nem szabad tartalmazzák az azokat az értekezéseket, amelyeknek eredményülését az a forum, amely elfogadja a javaslatot, kívánja. Én teljesen helyesnek tartom azt az álláspontot, amit gróf Károlyi Sándor felszólalása után Zselénki Bábert gróf is elfogadott. Fogadjuk el tehát a javaslat harmadik pontját.

Mórey István: A közlekedés méltányos-nak találom azt az előzékenységet, amelyel egyesületnek oly irányú tevékenységét akarja előzékenységgel, vagy hogy az ő kifejezésével éjék, simulekcióval tárgyalni, amely egyrészt mégis ezen Szövetségnek is egyik tagja, amely előzékenységet a gazdasági életet, legvalószínűbb tudomásom szerint nem halad meg egy irányban. De becsenést kérek, vannak egyéb dolgok, a gazdasági életben is, amelyek rámondható a német mondás: in Spiel kein Bruder. A fozedetlen határüzlet kérdésében a magyar gazdaságtudomány vagy fogad el egy határozott irányt, amit nem alkuszik, nem simul senkihez, de rálop egy alkudozó téré és megöszintésnek, hogy egyszer elfogadják a Bihar-megyei Gazdasági Egyletet szegreknaszott gazdasági elveit, máskor pedig egy más gazdasági egyesületet. S hába én is méltányolom, hogy Bihar-megyei Gazdasági Egyletnek enged a téré s megöszintés róla győződés, hogy a magyar gazdasági életnek kell jenni a jövőkön, hanem egészen határozottnak kell lenni, hogy egyelőre nem tárgyaljunk.

Sághy Gyula: Személyes kérdésben öszintén fel s kijelenti, hogy ő is az ÖMGÉ, s álláspontját az a körbe formulázást kérte a végrehajtó-bizottságra bizi. Hazajárul gróf Károlyi Sándor javaslatához.

Makfalvy Géza: Örmélem üdvözli a hangulatot, amely itt nyilvánult, hogy az ellenfél irányában előzékenyek legyünk és fehére kesztyűvel vívjuk meg a párbajt, de mikor a nagygyűlés az a körbe állást kell foglalnia, annak egészen határozottnak kell lenni, hogy egyelőre nem tárgyaljunk.

Ott, ahol a küzdelem meg kell lenni, ott előzékeny és simán vívjuk meg. Itt ennek helyét nem látom, én csak határozottan akarok lenni és épp ezen szempontból pártolom gróf Károlyi Sándor javaslatát. De valami esélyt indokolatlanul nem emeltem ki, hanem azért bátor vagyok azt javasolni, hogy a határozati javaslat így szóljon: kimondja a nagygyűlés, hogy: a tőzsdén folyó fedezetlen

határüzlet folytán a mai helyzet tarthatatlan és törvényes intézkedések szükségesek a jövőre tekintettel. Ebből folyólag támaszom a saját régi és újabban a Nográd, Arad, Nyitra, Béra, Sáros, Somogy, Pozsony és Zala-bermégyei gazdasági egyesületek által elfogalt álláspontot. feliratlag kéri az öszkormányt és képviselőházat, hogy a harmadik szövetségi nagygyűlésnek a tőzsdé reformja tárgyában hozott határozati javaslatát érvényesítse. gróf Dessewffy Aurél előlük: A vitát be-zárja és kimondja nagygyűlés határozatát, hogy: a határozati javaslat a Makfalvy által felolvasott szövegében fogadtatik el.

Nemzetközi mozgalom megindítása a gabona-árak szabályozása tárgyában.

Bernát István: Tiszelt nagygyűlés! A gabona-termelés az utóbbi években nagymértékű változásokat ment keresztül, különböző időkben, amennyiben gazdánk részéről jelentékeny erőszékesítést történtek a buzfajáték javítása, valamint a mennyiségnek fokozása érdekében. Egy-részlről nagyon érdekes, másrészlről szomorú, hogy ezen erőszékesítéssel szemben a jutalom, ami gazdánk jut, igazában nem nagyra van nyújtott, egyrészt azért, mert a g-bona ára csökkent, másrészt azért, mert a terhek, amelyek a mezőgazdát és a mezőgazdaságot terheltek, rapról-napra nagyobb mértékben fokozódnak. Sokáig a gazdák közül állt juttot valakinek eszébe, hogy az árak alakulását, amely az utolsó két évtizedben keresztül megcsinálta, megvárja, megvárja, kevesen gondolták arra, hogy az árúgylet alatt, amelyeket az árakulások indokolt óvatosságok, tulajdonképpen vállalatosságok rejtöztek, amelyek a magyar gazdának a bukást előidézték, de valóságban nem indokolták meg azt, hogy miképpen lehet az, hogy a kinalát és kereslet annyira megcsinálta. Ez ebből egy muma, egy létszó közt van, a gazdák és az állítva, a megöszintés. Erről beszéltek akkor, midőn Kelet-Indiában éhés volt, tultermelésről beszéltek akkor, midőn Oroszországban a rossz termés folytán százezrek és milliók jutott kitéve az éhhalálnak. Az 1896. évben Budapestten tartott nemzetközi gazdaságkongresszus nyult a dolgok mélyére és merete kimondani, hogy tultermelés nem létezik, mert igazában véve hosszabb időn keresztül nem is létezhetik. De mint minden állításban, a tultermelésben is volt egy szemérvy igazság és van ma is. Nem a világon van tultermelés, de bizonyos körülmények fejlődése mellett lokális tultermelés lehet, mint amennyir a valóságban, mint inkább a papíron.

Bizonyos, hogy a kinalát és kívánat egy-másból való viszonyát így meghamisítva, juttot a gazdaságotly abba a helyzetbe, amelyben az árakulások rá néve a legkedvezőlenebb, annak felülmúlta végett, hogy ennyire kedvezőtlen és abszurd dolgok kerülnek felszínre, méltóztatessék megengedni, hogy néhány adatot említsék fel.

1894 szeptember havában Budapestben egy c. buzának az ára csak 1236 korona volt, s mostani árak sem sokkal kedvezőbbek a gazdára néve; a termelés és az a megfordított viszonyba juttot. Ezt láthatjuk a következő számbólól.

1898 ban a világ buza-termése volt: 76 millió tonna, 1899 ben: 72 millió, 1900 ban: 68 millió, az áraknak tehát folytón emelkedniök kellett volna, holott a valóságban éppen az ellenkező történt, úgy hogy az amerikai föld piacokon 1898-ban egy tonna buza ára: 144 márká volt, azaz mértékáránként körülbelül 18 korona. 1899 ban az ár lecsökkent 15 márkára tonnánt, illetőleg 14 koronára mértékáránként. 1900 ban a tavaszi és őszi kinalát márká, illetőleg 9.5 koronára. Az esés tehát folytón és ez azt a kinalát, sem a transzánti háború, sem pedig Kuba elleni éntett hadjárat nem befolyásolta, holott más időkben

a háborúnak már csak híre is fel szokott szólni a gabona árán.

Ez kétségtelenül azt teszi, hogy meg van hamisítva a kinalát és kívánat, meg van hamisítva különböző eszközökkel, amelyekre utaltak. Óda kell törekedni, hogy az árakulató tényezőzők régi egészséges viszonya helyreállítsanak. Ez másrészt nem lehetséges, mintha a termelői öpnyug szerveződnének, mint a másik oldalról. Így nem maradték. Ez nem olyan dolog, amely Magyarországon kelt ki csirjából. Évek óta Amerikában és másutt is jelentékeny erőszékesítést történi a gazdaságtály részéről, hogy előszörban helyértékésítő szövetezek alakítsanak; ezek azért egy nagy központban egyesültsének. Fel kell említeni a legutolsó párizsi nemzetközi gazdaságkongresszus eredményét és megállapodást is, mely úgy szól, hogy a gazdaságtály a buza-árak tekintetében okvetlenül szükséges, hogy az egyes nemzetek irányadó férfai között nemzetközi egyesülés létesüljön, amelynek segítségével a szervezett gazdaságtály győzedelmessé állhat meg a versenyben az élelőkörökkel szemben. Erre néve hozott a párizsi kongresszus egy határozatot. Ennek határozati pontja kimondja, hogy a kongresszus állandó bizottsága utasítsatik, hogy kezdeményezze a nemzetközi állandó bizottság alakítását, amelynek tagjai az országos gazdasági egyesületek választottak elnökei.

A párizsi értekezési szövegezeket alakítása tekintetében nyílt tiltók árulok el, ha elmondom, hogy az Országos Központi Hitelezőszervezetek és a Hangya részletes tervezetet dolgoztak ki, amely a helyi szövetezek létesítését és módosítását megszabja és eszméket tartalmaz arra néve, hogy kiként volna lehetséges a központi állandó bizottság létesítése, és mégis van egy nagy feladat az nagygyűlésnek, t. i., hogy a gyűlés jelenlevő tagjai szótmenve megnyeljék, karolják fel az ideál, terjesztjék, meggyőztsítsék és a szövetezek létesítését támogatni sziveskedjenek. Azaz az állításban szemben, mintha a gazdák ezen szervezeten alapulván árúgylet alá írták volna, hogy a gazdasági életben a bizottság, amelyet igazában véve meg érdemelnek, legyen szabad csak azt felhozni, hogy ez senkinek sem e zében sem szívében nincs. Az egyetlen, amit biztosítani akarunk az, hogy a becsületes polgári hasznót biztosíthassa magának a gazda. Ennekül egy bizonyos időn állt egyis lehetetlennek válik a termelés. A másik, amit ki akarok még emelni, az, hogy a földmívelésügyi miniszteriumnak jóvő évi költségvetésében egy nagyot tetemes öszk, 200,000 korona van előirányozva e célra s miután valószínű, hogy ezért egy a földmívelésügyi miniszterium, valamint azok, akik az ő álláspontját képviselik, megöszintésben a kinalát kitéve a kijelentésnek, hogy az állam támogatás nézetem szerint ezen mozgalomnál nagyon fontos és nagyon megokolt azért, mert a kizgazdák, de a középirtók osztály is azon helyzetből, amelybe az értekezéstenül tulajdonképpen a politikusok és az érdelem mulasztása folytán juttot, megöszintésben kitéve a kinalát aligha. A központi szövetezek tehát, hogy az állam által is segítségek. Egyébként bátor vagyok a következő határozati javaslatot be-nyújtani.

Mondja ki a nagygyűlés, hogy: 1. a magyar gazdának termékeik értékesítése végett való förműködését s e célból a kinalát megöszintésben a kinalát kitéve egy házozta vonást szükséges tartja s az esze terjesztésére, valamint tényleges megvalósítására a vidéki gazdasági egyesületek figyelmét lehető nyomtatéki felhívja.

2. Tekintettel arra, hogy a kormány be-avatókzása mulhatatlanul szükséges, hivatkozással az Országos minisztereknek a kinalátban tett nyilatkozatára, mielőbb egy értekezlet volna öszívendő, úgy a kormány képviselőiből, valamint az érdekeltektől

megbízottaiból; az értekezleten megállapították az állami beavatkozás módozatát s a magyar államnvasút által nyújtandó kedvezményes részesítést is. Ugyanakkor az állami szövetkezeti hálózat fejlesztésének és kiépítésének módozatát, hivatkozással a szövetségi naggyűlés 1898 ban idé vonatkozólag hozott határozataira kifutendők. Az értekezlet összehívására írtant a földművelésügyi miniszter urhoz felterjesztés intézendő.

3. Utasítja a naggyűlés a végrehajtó bizottságot, hogy a párisi nemzetközi gazdaságkongresszus állandó bizottságával magát a tervezett nemzetközi bizottság szervezőbizottságának elnökségébe s az eredményről annak idején jelentést tessen.

Emődý József: Telt s mérlekes ósztom Bernát István indoklását és előterjesztett határozati javaslatát annál is inkább, mert az a mumus, melyet ő felszólalásában megemlített, t. i. a túltermelés hangzatosára, már ismét napirenden van s nem volt elegendő a kereskedőknek az a lecke, amelyet 1897-ben a párisi kongresszuson megemlített, hogy a gabonának emeléken nem lehet, mert az egész világon túltermelés van. Midőn ezt hangoztatták, teljesen figyelmen kívül hagyták azt, hogy amidőn ők túltermelésről beszéltek, akkor halomszámra haltak éhen az emberek s nem is kell messzire menni, mert itt hazánk északkeleti részén, ahol a ruténok akció megindult, a nyomorok legnagyobb fokát lájtuk. Ez elől a mi tisztelt elefeneink kitérve hangoztatták a túltermelés s az óriási készleteket, amelyek természetesen vannak csinálva, összehajozva, ennek segítségével sikerült nekik ma is, dacára a rossz termésnek, a buzánakról oly mérvre sülyeszen, amely árák mellett a gazdaságunk megélénkedni képes. Szó volt itten ma fegyelen határidőzetről s a bihari egyetnek előterjesztésében volt egy plauzilis ok, hogy a fejedelen határidőzetről fenntartások. Ezt a nézetet én nem osztom, mert a határidőzetről képes megakadályozni azt, hogy őszkor a gabona őése ne torlózódjék és akkor az árák bíróság kigenyitését nyerve a határidőzetről fogja orvoslani, hanem orvoslani fogja a közrártári intézmény és éppen ezt kifogásolom én Bernát István javaslatában, hogy amidőn ő megemlékezett az értékesítő szövetkezetekről, meg nem emlékezett a közrártári intézményről, arról t. i., hogy a magyar királyi kormányának sürgecsük meg arra néve telt előterjesztést, hogy végre-valahára eme megállapodásunk a megvalósítás stádiumba juttassa. Megállapodásunk az volt, hogy miután a magyar kormány rendelkezik kiterjedt vasúti hálózattal, amelyet az egész külföld irigylet, terjeszse ki tehát egy kis jóakarattal, hisz az semmi nehézségbe nem bűkőzik a vasúti hálózat mentén a közrártári intézmény. Azaz fogadom tehát én Bernát István javaslatát, hogy az egészítéssük ki azzal, hogy ezen alkalmom hívjuk fel a magas kormány figyelmét ezen rég hangoztatott kívánságunk teljesítésére is.

Károlyi Sándor gróf: Tisztelt Naggyűlés! Keveset akarok ahhoz hozzátenni, amit Bernát István tagtársunk ezen kérdésben előterjesztett, mert ő mindent elmondott, ami e tárgyra vonatkozó s ahhoz lényegébe sem mi hozzátennivaló nincs. Feltönsök tartom azonban felémítéssük annak, hogy mai napra mi naha a legvöbén volna az, hogy mindenféle iparoknak közrártárakat létesíteni, amelyeket csak nem a termelőnek, hanem a kereskedőnek jutnának a kezébe. Ez uraim a fejedelen határidőzetről szoros összefüggésben áll. Ha a közrártárban egy félmillió gyalok a olyan emberek kezében, akik nem tudják, miként kell használni, akkor az árák emelkednek, ezzel a készlettel egy perc alatt is képesek az árák hanyatlását és esését előidézni. Szükséges tehát, hogy ezen készleteket a közrak-

tárak utján magja a termelő urajja, nem pedig annak ellensége.

Ezen kért tehát a sulyt feltetni nem arra, hogy közrártárak legyenek, hanem hogy szövetkezeti közrártárak legyenek.

Utál szoló az amerikai viszonyokra, hol az összes közrártárak ma a nagy amerikai gabonagyárosok kezében vannak és az a pár száz ember rendelkezik az Unió gabonakereskedelmével. Ezen mozaikomban az Amerikában most a termelők állanak össze és azt mondják, hogy ők akarnak közrártárakat csinálni s ők rátközzök be a gabonát, melyre előteget vesznek s a rátkéri készlet lassanként fogják a piacra szállítani a fogyasztás szükségleteihez képest és a közvetítők elkerülését adják el. Ez az a példa, ami ránk is vonatkozik, nem mondom, hogy végük ki is a kereskedők kezéből a gabonakereskedést, mert az abszurditás volna, hanem a kereskedőknek tulkpápai ellen kell védekezniük azáltal, hogy szövetkezeti utján összerakozzunkunkat kifejezésre juttatva védjük magunkat.

Bernát István előadó: Emődý szavaira reflektálva megjegyzem, hogy a közrártárak szervezése benne van a határozati javaslatban s benne van a Hangyának a földművelésügyi miniszterhez felterjesztett előterjesztésében is.

A naggyűlés Bernát István javaslatát egyhangulag elfogadta.

Husárterjesztés előmozdítása huskivitel végrehajtás szervezése utján.

Jeszuszy Pál előadó behatóan ismerteti a hazai állatértékesítési viszonyokat s azokat a nehézségeket, melyeket a külföld, főleg azonban Ausztria, előállítvitélnek, elsősorban előterjesztésük ellen támaszt; részletes statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy Németország mily óriási értékesítések tesz, hogy huskivitelét saját tenyésztéséből fedezni legyen képes, aminek az a következménye az oda exportáló államokra, hogy Németországban ezental oly biztos fogyasztó piacra nem számíthatnak mint eddíg, már csak azért sem, mert az új huszmelé-örvény Németország akkor előteli lehetetlennek a huskivitelét a nagybevételű s mikor ezt megtenni jók látja. E óadó oda konkludál, hogy a huskivitelre való berendezkedésnek a legmelegebb feltétele a biztos fogyasztó piac lévén, ilyennek hiányában veszedelmes vállalkozás volna naggyobbszabús berendezkedést létesítenünk szarvmarhadértékesítésük javítás érdekében.

Mindegyik, míg Ausztria és Németország előterjesztésükkel elé az eddigig német akadályokat nem gördit, előadó nézete szerint legcélszerűbb, ha az értékesítők má módja mellett maradnak meg, intézkedéseket téve azonban a befolyasztás fokozására, az állászállítás megfelelő reorganizációjára. Előadó slyeti, hogy a megindított kereskedelmi szerződés alkalmával a szerb állatbálozattal lehetetlenlé tétele ezaljából a behozatali vámok oly magas összegben állapítottának meg, hogy a szerb állatok ne okhosszanak káros konkurrenzát ami állatainknak a saját piacainkon, miáltl értékesítési viszonyaink egy csapásra jelentékenyen megváltoznak.

Egészem mékánt alakultak a viszonyok a sertésértékesítés terén. Sertéseinknek a vámkülföldről teljesen ki vagunk zárva és semmi reményünk sincs arra, hogy sertésvitelünknek a külföld a behatóra jövöben kaput nyitva. Egy teljesen Ausztriára vagunk utalva sertésvitelünknek s kilátásunk az Ausztriára irányuló előterjesztésük zavartalan lebonyolítására. Így ósszak. Előadó a fenforfó viszonyokra való tekintettel a sertésértékesítés javítás és biztosítás érdekében okvetlenül szükségesnek tartja, hogy huskivitel utján ügyünknek sertéseinket értékesíteni. Ezt meg-

feleli, mag pedig szövetkezeti alapon létesítendő sertésforgatók szervezésével látja biztosíthatónak.

Ezntán előadó titkár a külföldi tartó tanulmánytja alapján ismerteti első sorban Dánia sertésviteli telepeit, azok szervezetét, berendezését, működését az azok által elért s évről-évre fokozódó bíráó eredményeket. Szólo nagyon helyénvalónak tartja, hogy e telepek természetesen ami viszonyink figyelembe vételével fogadjuk el követendő mintakul s igyekezzünk ideháza s kezdeményező lépéseket ezek szervezésére mielőbb megtenni.

A következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Kimondja a naggyűlés, hogy: 1. A vilámk szerződés viszonyban álló államoktól, különösen Németországtól a megújítandó kereskedelmi szerződésükben, vagy külön egyezményben, ki nem jászható biztosított szerződők állátvitélnek biztosítására. 2. Sertésforgatók létesítését szövetkezeti alapon. Ezek létesülésének anyagi támogatásának leendő előtegetés a kormány által. Felkérődjék a gazdasági egyesületek arról, hogy előt, ahogyan a viszonyok megváltozó, szövetkezeti sertésforgatók szervezése érdekében a szükséges propagandát tésarsadul ut megindítsák.

Gróf Desseffy Aurél előnk: Tisztelt Naggyűlés! Abban a véleményben vagyok, hogy előadó érdekes előadás, mely tilt a husárterjesztőről tartott teljes előterjesztés értelmét ki; miután előadó az előadott becses anyagot könyvben is megjelentetve, indítványozom, hogy a naggyűlés nevében e jeles munkálmegírásért elismerésként fejezzük ki előadónak.

Emődý József: Legnagyobb örömmel csatlakozok előnk ur ó naggyűlésőránk nézetéhez, mert észreveszem, hogy uram ezen kőnyve, mely a naggyűlés előtt felszólaló oly alosop, mint amely alosop volt mostani előadás. Szólo áttunalmányozta a munált és meg van győződve annak tartalma voltáról, mert abban nemcsak benne van az ó tanulmányjának leírása, hanem egy egész programot nyújt arra nézve, hogy a husárterjesztés tekintetében mily irányban haladjunk. Nézetem szerint oly értékes munka ez, amelynek megírásáért a naggyűlés előadónak jegyzőkönyvi elismerést fog szavazni. (Helyeslé.)

Az ő előadásának s munkálatának hatása alatt engedjek meg, hogy egy indítvány tegyek. Ugyanis nagyon szép és megkapó a dán értékesítő szövetkezetek leírása és ezeknek szervezése oly egyszerű, hogy az ország kézzel tölket, gondolkodjunk a felet, hogy miért ne lehetne nálunk is létesíteni ily szövetkezeteket. Konkrét indítvány szóloának oda terjed, hogy miután az „OMGE,” illetve a gazdasági egyesületek országos szövetségéül van egy alap, amely ezen célt szolgálja, hogy a szövetkezeti eszmét propagálja az országban, ezen alap akár teljes egészében ezen husárterjesztési szövetkezet alakítására fordítsanak, mert ily szövetkezet létesítésére nálunk a talaj megvan.

Gróf Desseffy Aurél előnk: A naggyűlés határozatának kimondja, hogy előadó és Emődý indítványt a szövetkezeti bizottsághoz utastatik.

Mezőgazdasági érdekvépviselet és a jegyzőkönyv készítése.

Rabinek Gyula előadó: (Az előadás anyagát lásd lapunk 93. (951.) számában) az alábbi határozati javaslatot terjeszti be:

Mondja ki a szövetségi naggyűlés, hogy: 1. a mezőgazdasági érdekvépviselet ötévespénzhatáru alá való mielőbbi szervezését, valamint a Gazdák Biztosító Szövetkezetének nagybán arányú és rendszeres állami támogatását szükségesnek tartja. 2. Fölhívja a végrehajtó bizottságot, hogy

az előadói munkálataiban kijelölt eszközök figyelembevételével, illetve a Gazdák Biztosító Szövetkezet igazgatóságának bevonásával mindkét irányban részletes tervezetet dolgozjon ki és azt a földmivelésügyi miniszterhez terjessze elő.

A nagygyűlés az előző által beérkezett javaslatot elfogadja.

Meskó Pál: Tisztelet Nagygyűlés: A gazdasági egyesületek szervezkedése kérdésvetési kapcsolatosan engedjék meg, hogy egy oly körülményre hívjam fel a nagygyűlést és az elnökséget figyelműt, amely az egész ország gazdaközösségét, különösen pedig az országot egy jelentékeny részének gazdaközösségét felelő érdekli és foglalkoztatja. A gazdasági egyesületek azírt szervezkednek, hogy a gazdák érdekeit minden körülmények között megőrzélműzassék. Egyesületünkben, a Nyitra-mén Gyasági Egyeléhez tömörked panasz érkezett be a tekintetben, hogy a répatermelő, különösen pedig a kistermelők a czukorgyárak részéről a legnagyobb sikaniériknak vannak kitéve, ebben az ügyben költségkiszámlák tartotuk szót emelni és azt kérésre, hogy itt fogjuk ezt a sérelmet felhozní és felkérjük önök a Országmivélősságot és a Szövetkezet, hogy sziveskedjenek ezen kérdést becses figyelmükre méltatani olymódon, hogy méltóztassék a földmivelésügyi miniszteriumot alkalmas formában megkeresni azírt, hogy a répatévéllás tartamára minden czukorgyári körzethez rendelne ki egy biztost, ki a beváltást ellenőrzi, ki egyik állomástól a másikra megy s a tapasztalt visszadékesek megtárolja s konstatalja, hogy a beváltással óriási visszadékesek fordulnak elő.

Engel Henrik: Kiváltképen a nagsyrányi czukorgyárnál.

Meskó Pál: En tisztelettel emlekezem meg azon gyárakról, melyekről ily panaszokat nem hallók, p. u. báró Summer tavarnoki és nagsyrányi gyárairól. Nem akarom ugyan egy gyár nevét sem említeni, hol visszadés történt, de ha már Engel Henrik tagtársam nyilatkozott, kénytelen vagyok én is felemlíteni, hogy a nagsyrányi czukorgyárnál úgy beszél mindenki, mint a halálos ellenségéről.

A gazdasági egyesületek szervezkedéséről lévén szó, most a biztosító szövetkezet támogatása révén jelentékeny előnyökben részesülhet minden egyleti tag és egylet. Mi szervezkedünk és védelmezzük a gazdák érdekeit, de ennek következtében előnyök nincsenek, csak hátrányok. Felkaroljuk a fogyasztási szövetkezeteket, most ellenszégünk minden kereskedő. Felkaroljuk a hitelszövetkezeteket, most ellenünk fordul minden pénzintézet, felszólatunk a répatermelők érdekében, kilépett egyesületünk minden czukorgyár. Hát lassanként magunkban maradtunk, azért van szűkösünk a központ támogatására, hiszen ezek ott hagynak bennünket, akkor a központ legyen szives az ilyen ügyeket felkarolni. Kérem az ügyvezetőseget, méltóztassék ezt alkalmas formában akár a legközelebbi végrehajtó-bizottsági ülésen napirendre tenni, vagy pedig innen felkérészet intézzen a földmivelésügyi miniszteriumhoz, hogy minden czukorgyári körzethez miniszteri biztost küldjön ki és

án megvagyok győződve, hogy mindjárt más lesz az eljárás.

Ez azonban tisztelt nagygyűlés, csak a beváltásra vonatkozik, a czukorgyárak kartelle ellen máséket kell védekezni, mivel látjuk, hogy hibbe hoztuk mi határozatot, a kartellek szemben boldogulni nem fogunk s csak az ő kezükben leszünk, nem terrorizálják a gyárak a gazdákat s azok nem mernek tevékenységünkben és akcióinkban résztvenni s nincs más mód, mintha innen távoztassék és innen hívjuk fel a figyelműt a visszadékesre. Még arra akarom kitérni, hogy a kartellek ellen máséket nem birunk küzdeni, mint szövetkezet czukorgyárak létesítésével. Ha egy-egy vidéken a szolid elemek összességének és határozat ezer holdat jegeznek, létesülhet a czukorgyár. Igar, nem akarom megmondani, hogy hol és merre, de megírtátnk Magyarországon, hogy létrejöj szövetkezeti czukorgyár és mikor már létrejöj, a legfőbb matadorokat megvásárolták a kartellisták. Kérem a nagygyűlést, hogy ezen szövetkezeti mozgalmat is támogatassa úgy lelkölög.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: Meskó tagtárs ur által felhozottakal téln a végrehajtó-bizottsághoz tegyük át tárgyalás végett. (Helyeslés.)

Forster Géza: Tisztelet Nagygyűlés! Méltóztassanak megbocsátani, hogy visszatérhessek azon tárgyra, melyet Rubinek előadó ur előadott a gazdasági egyesületek szervezkedésére. A dolog úgy áll, hogy némely gazdasági egylet, különösen azok, amelyek a Felvidéken vannak, oly szomorú anyagi helyzetben vannak, hogy nem képesek anyagi erő híján adminisztratív ügyeket sem intézni azébt, mert az egyletet nem tartófogják, az aló nepszótjáró kizáródotk és a középirtokosok tönkrementek.

Hogy mily hibbe es kivált a nemzetiségi vidékeken, az íjlesleges itt magyarázni s csak arra akarok utalni, hogy itt sürős intézkedésre van szükség. Az a javaslatom, hogy a földmivelésügyi miniszternek jóakarátat kérem kitérni, hogy ezen felvidéki vármegyékben a gazdasági egyesületeket oly segítyben részesítse a földmivelésügyi miniszter, hogy azok kellő működést fejthessenek ki. Méltóztassék felhatalmán a végrehajtó-bizottságot, hogy ezírányban felterjesztést intézzen a miniszterhez. (Helyeslés.)

Szemmáry József helyesi előtte szóló javaslatát s kéri azt kiterjeszteni az erdélyi-rényi vármegyére is, ahol szintén vannak ilyen meddő működésre kárhoztatott egyletek. A nagygyűlés Forster Géza és Szemmáry József javaslatait elfogadja.

Indítványok.

Szövegség útjára előterjeszti, a Mosonyi-vármegye gazdasági egyesületének a bécsi marhavásárokon az eladók által fizetendő fogyasztási adók tárgyában intézett átirátát. E kérdésben a végrehajtó-bizottság már határozott, méltóztassék beleyugodni abba, hogy ez irányban a szükséges intézkedések a végrehajtó bizottság részéről már megérették.

Emőd József nem osztja előadó véleményét,

nyét, mert e kérdést folyton napirenden kell tartani, a bécsiek is folytonosan napirenden tartják s czéljuk az, hogy a gazdákat érdekeikben megkároztassék. Előadó indítványát szemben javasolja, hogy a nagygyűlés a kérdést az állattenyésztési szakszabványhoz utalja.

A nagygyűlés ily értelemben határoz. Ezzel a nagygyűlést véget ért.

VEGYEK.

Mai számunk tartalma:

Oldal	
Az OMGE közleményei	1803
Vegyek	1810
Kereskedelem, üzemé	1812

A magyar kir. földművelési miniszter együtteménye a VII. ker., Kerespes-ut 72. számú általánosan megkötendő bérfélt és az ünnepek között napon kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. a. 1 óráig: Ezfőlt és az ünnepek között napokon a muszom térvra van.

A muszom földgazdálkodás jognyoma.

A legközelebbi vilámszabások megállódása a Kerespes-uton a városból Jevet VII. ker., Alsó-erdősor-utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

Eljegyzés. Almási Alroy Olivér aradi főbíróiokhoz eljegyezte gyomai Andrányi Pauline kisasszonyt Budapestben.

A pozsony megyei gazdák Darányi miniszternek. A Pozsony vármegyei Gazdasági Egyesület 15 tagú küldöttség Bartha Aurél vezetésével a múlt 26-án d. a. tisztelettel a képviselőház elnöksémetől elnöki tiszteb Darányi földmivelésügyi miniszternek, hogy megköszönje azt a jónótát, amelyely a pozsony gyümölcs, szőlő- és kenyérgazdálkodási kiállítás védnökségét a miniszter vállalta. A küldöttség tagjai és a Druhy Tivadar pozsonyi polgármester és Klementy megyei alispán is. A tisztelegés alkalmával a pozsonyiak költsönöket fejtejték ki az ép jelenlevő nekeskéri Kiss Pál államtitkárnak is, aki a kiállítás megnyitására a minisztert képviselte. Egybéllet kérte a küldöttség a minisztert arra, hogy az újra építendő pozsonyi szakszabvány iskolát ne 20, hanem 40 tanuló számára rendezze be s a gyümölcsészeti kiállításról felvett képeket is átnyújtották a miniszternek. Darányi miniszter kitüntető sziveséggel fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy a gazdasági egyesületek működéséről igen meg van elégedve s reményteljezte ki, hogy a jövőben is csak megelőgezőt tolmácsolhatja az egyesületnek. A szőlőszabvány iskolára vonatkozólag kijelentette, hogy maga is fontos dolgotk tartja azt a nyugati megköszönésmegtesztésére nézve, hogy es az iskola a mai viszonyok követelményeinek megfelelőleg építessék újra és rendeztessek be s

Mauthner Ödön BUDAPESTEN, VII. Rottenbiller-á. 33. VII. Andrássy-út 23. sz.

minták beküldése és az ár közelebbi mellett a legmagasabb napi áron mindenféle gazdasági magot, és pedig:

Vészluczernát,	nyulszapukát,	lennmagot,	napraforgót,
lőheremagot,	baltaczimet,	fehér kölest,	csibehurt stb.
tehérheret,	takarmany repamag	vörös kölest,	akácsmagot,
biborherét,	tavaszi búkkönyt,	kendermagot	glödtischia magot.
biborherét,	mustármagot,	gomborkát,	

ennek tudatában vásárolta is meg az új iskola számára szükséges területet. Biztosította a földterület, hogy a rendelkezésre álló összeghez mérten az új iskolát a legmodernebbül fogja berendezni.

A Köztelek mai számában a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygűléséről szóló jegyzőkönyv teljes terjedelmében közöljük, miért is a szokásos szakszerű tartalom a jelen számból kimaradt.

Terményszállítások a hadsereg részére a m. kir. budapesti honvéd élelmézer-raktár 1901. évi ünkészleti szükségletének és pedig: 2700 mm. rozsnak és 1000 mm. zabnak szakszerű deszzerű bevadásra utján való biztosítása czéljából a m. kir. honvéd élelmézer raktárnál 1900. évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor kizárólagosan írásbeli ajánlatok elfogadása mellett nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

A bevásárlandó élelmiszerek beszállítási

i d e j e	h e l y e	A	B
1901. évi január	hó első tíz napján	M. kir. honvéd élelmézer-raktár	600 200
1901. " február	" " " "	" " " "	600 200
1901. " márczius	" " " "	Budapest III. ker. " " " "	500 200
1901. " április	" " " "	Vörösvári utca 105. szám	500 200
1901. " május	" " " "	" " " " 105.	500 200
		Összesen mint fent...	2700 1000

Az őrségi forgalom megszűntetésének hatása. Tudvaleg az azt hangoztatni mindig a tözsede és malomkörök képviselői, hogy az őrségi forgalom beszüntetésének legelő következménye lesz, hogy az ország bura importja megszűnővén, a kivitel nem lesz fenntartható s a malomok — nehogy a főmunkászatok a nyakukon maradjanak — az izemelt általában redukálni fogják és kevesebb magyar búzát fognak fel dolgozni. Ez az argumentáció csúfítottok módott. A tapasztalat egészen mást mond. A kivitel mellett még pedig úgy buzából és rozsból, mint lisztből, mint a gabonaimport, ha nem is szűnt meg egészen, természetesen sokkal jelentéktelenebb, mint 1899-ig. A statisztikai hivatal adatai alapján ismertetjük a folyó évi július 1-éig lebonyolított forgalmat, minthogy az őrségi forgalom megszűntetésének hatása csak azóta jelentéktelentel teljességében.

Forgalom július—szeptemberben.

	1900	1899
Buzabehozatal	68.996 mm.	197.320 mm.
Rozsbehozatal	2.852 "	2.512 "
Lisztbehozatal	16.029 "	22.486 "
Buzakivitel	1.690.827 "	1.229.455 "
Rozskivitel	1.113.001 "	670.307 "
Lisztivitel	1.681.043 "	1.474.971 "

A buzabehozatal tehát az őrségi forgalom eltérése óta is folyik és elég jelentékeny, de relatíva jóval csökkent. Nevezetesen Szerbiából jött megint 66.360 mm. az 50 arany krajczár váltam terhelve. A rozsbehozatal jelentéktelen maradt, ellenben az osztrák liszt importja továbbá 6457 mm-dalval csökkent. A buzakivitel az új állapott első negyedében 461.372 mm.-val = 37¹/₂%-al; a rozskivitel 442.694 mm.-val = 66¹/₂%-al; a lisztivitel 186.072 mm.-val = 13¹/₂%-al csökkent. Kereskedelmi mérlegünk a buza és rozsforgalom illetőleg 70.086 mm.-val és a lisztforgalom illetőleg 192.529 mm.-val javult.

Az év első három negyedében összesen 3.621.133 mm. a javulás a gabonaforgalom és 1.035.134 mm. a lisztforgalom mérlegében. Érték szerint ez mintegy hetvenmillió koronának felel meg. Szinte felesleges mondanunk, hogy a mérleg javulása ez esetben körülbelül egyértelmű azaz, hogy megfelelő mennyiséggel több magyar gabona került őrsés alá a monarchiában. Gazdasági helyzetünk ez elvitatathatlan javulása az őrségi forgalom eltéréseinek a következménye. Minthogy az osztrák — gácsországi és tenpermeléki — malomok, amelyek az őrségi forgalommal éltek,

most az orosz, román és amerikai buza helyett is magyart dolgoznak fel, gabonakivitelük fellendülése könnyen érthető. De hogy ez nem történt ami malomiparunk kárára, a lisztivitel egyidejű emelkedése mutatja. Általában javulniok kellett a lisztértékesítési viszonyoknak is. Épp most írta az osztrák sütők szakközölyne, hogy az őrségi forgalom beszüntése óta sokat javult a magyar liszt minősége s hogy a pékár az okból meg lehet az új állapottal elégedve. De megtartot-

A bevásárolt
rosz és
következésekben
szállítandó be
métermzásokban

ták malmaink a külföldi piacokat is; július-szeptemberben 223.487 mm. liszt ment hazánkba a rendes — angol, francia, brazilai, német, svájci, olaszországi stb. — piacokra. Igaz, hogy a külföldi viszonyokot forgalma a múlt évvel szemben 43.997 mm.-val csökkent, de ennek nincs jelentősége, mert viszont az osztrák és boszniai kivitel 230.069 mm.-val emelkedett. A növekedő belföldi kereslet feleslegessé tette a külső piacok felkeresését.

Helyreigazítás. A „Köztelek” f. évi 93. számának 1764-ik lapján a harmadik hasáb közepén egy passzus foglaltatik, amely Krausz Lajos úrnak következő kijelentését tartalmazja: „Tessék végig nézni a 40 tagu testületlen (főszedatánson) s nagyon keserű fognak találni olyant, aki ezt az epitetont, hogy tisztességes ember, meg nem érdemli”. Krausz Lajos ur felkért bennünket ezen kitétel következőleg való helyreigazításra: „Tessék végig nézni a 40 tagu testületlen és egyet sem fognak találni stb.” Köszönettel adjuk közre a helyreigazítást, meg lévén részünkről is győződve arról, hogy a Krausz ur intenczióinak az így kiigazított kijelentés felel meg.

NYILTTÉR.*)

A husértékesítés szervezése

Dr. Darányi Ignác földművelési m. kir. miniszter megbízásából: Ausztria, Németország és Dániában tett tanulmányútja alapján

IRTA

Jeszzenszky Pál

az O. M. G. E. titkára.

Ára: 2 korona.

Megrendelhető

az O. M. G. E. titkári hivatalában.

*) Az a rovart alatti közlésekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Superfoszfátot,

kénasvas-kált, kénasvas-ammont,

Kovasavas-kált,

(dohánytrágyázásra)

Chiliasalétromot,

Kainitot,

40%-os kalitragyasót

és egyéb műtrágyaféleket elismert kitéző minőségben legelősebben szállít

„HUNGÁRIA“
műtrágya, kénas és vegyi ipar rész-
vényirtásaság
BUDAPEST,
V. ker., Fördő-utca 8. szám.
1899. évi forgalom: 26.480 kál.

Felhívjuk
a t. o. z. gazdálkodóknak
figyelmét,
a budapesti gyapju-akciózókra,
melyek az év folyamán több sorozatban,
különösen
július és szeptember hónapokban
tartanak meg.
Az akciózókra felkeltő és „Gyapjuár-
vétel” vállalat Budapest, Dunaparti
teherpályaudvar” címűt gyűjtőkör-
mányok a M. A. F. Szász vonalán tetemes
díjkezesményben, valamint nagyon
kértyározásban részesínek.
Bejelentésüket elfogad és mindenképp fel-
világosítással szolgál:
Gyapjuárverési vállalat
HELLER M. S. TÁRSA,
BUDAPEST, V. Erzsébet-ter 13.

Magy. kir. államasutak
1578/900 sz. sz. sz.

Pályázati kiírás.

Az alírott igazgatóság a magy. kir. államasutak részére a jövő 1901. éven, illetve 1903. év végéig a tértitri anyagokból, villamos izóállampák és szénipar-
csakból főmunkású lényleges szükségletnek szállítását biztosítani kívánván, ez errene nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírt tárgyat képző cikkeket előtérőtelő jegyzék, mely egyezsmert ajánlati mintát szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módokot, valamint haszn kereskedelmi és igazgatásügyi megfontol-
ható és a magy. király államasutak igazgatósága anyag és letérszerzési (A. III.) szakosztályánál (Buda-
pest, VI. Andrássy-utca 83. szám alatt) kaphatók.
Szabványosított káallit, penkint egykorona magy. kir. okmányfüggelék ellátott ajánlatok lepecsételt, leg-
kezőbb folyó évi december hó 6-iki déli 12 óráig a magy. kir. államasutak anyag és letérszerzési szak-
osztályában átadandók, illetve pósta után oda küldend-
ők és a horitók ezen külézméllyel látható el.

Ajánlat 1898/900. számú.
Bánatérőtelő az ajánlott áru értékelés 5/9-a a leg-
kezőbb 1900. évi december hó 5-dikéig a magy. kir. államasutak főigazgatóságán letérsend.
Kezőbb benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módokot betartása mellett állítanak ki, végre azok, melyek után nem tét-
tetett le az ellát. káallit, nem vételnek figyelembe.
Budapest, 1900. évi november hóban.

Az igazgatóság.

Takács Oszkár

gépgyára

BUDAPEST—KÖZTELEK

Üllői-ut. mellett.

— **Csereszlepek köttetnek.** —
Mérésüket árak és legközelebb fizetési feltételek mellett.

Gőzcséplőgépeket, szakszerű javítását vállalja.
Költségvetéssel díjmentesen szolgál...
Gépjármű és rakétán tartja az Országos Magyar gazdasági gépgyárban készült gőzcséplő-garnitúrákat minden nagyműködésű székben. * * * * *

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával. Alakult: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulás:	400,000 kor.
Alapszavók és ártételekben:	1,300,000 kor.
Összesen:	1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkárral szemben.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál.

1898

az igazgatóság.

Magy. kir. államasuttak.

Üzletvezetéség Szegeden.

Pályázati hirdetésny.

Temesvári József. Állomásunk megüresedő pályaudvari vendéglő bérlétre szemmel nyilvános pályázat hirdetik. A bérlés 1901. május 10-ével veszi kezdetét és hat éven át, időpontot számított három éven át, vagyis 1906. évi április hó 30-ig. Bérlőnek következő helyiségek beosztásnak rendelkezésére u. m. 3 lak-, 3 cselekedőbő, 2 északon, 2 árnnyekző, 2 konyha, 1 edénykamra, 1 mosogató, 1 mosókonyha, 1 mángorló, 7 pince, 2 padlás és 1 jégverem.

Az üzem vezetőjára átengedik az I., II. és III. osztályú éterem és a fedett peron egy része.

Az egy koronás bélyeggel és Ajánlat u. kir. Állomasuttak fent kiírt Temesvári József úr Állomása pályaudvaron levő vendéglő üzemét feliratott állatolt, lepecsételt borítékba zárt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1900. évi decz. hó 4-én déli 12 óráig az állott üzemvezetéség általános osztálya főnöknél (üzemvezetéségi palota, I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján bejuttatandók.

Bérlésben fejében a bérlésre 800, azaz nyolczszáz korona késszámában vagy Állami lételre alkalmas értékpapirokban a szolgálat üzemvezetéség gyűjteményében 1900. évi decz. hó 4-én déli 12 óráig vagy személyesen leteendő, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapirok a bepesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jégzett 14 napnál nem régebb, a névértékét nem haladó napi árfolyam csak 90% szorított értékben számított késszámában letelet összeg után kamát nem fizetetik. Az ajánlatban a letelet megjelölésére megjelölendő ugyan, de a letelet nyert államrendy nem csatlakozhat.

A vendéglő bérlétre vonatkozó feltételek a nevezett üzemvezetéség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. em. 17. szám.) a hivatalos órák tartama alatti megtekintésnek, mért is az ajánlatokokról feltételeket ismerik a szokat magára néve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják. A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok melyek létszámban létezők a végül olyankor, melyekre néve az elírt bérlésben is nem lételet, nyelmebe vételül nem fognak. Az ajánlatok között a választás a bíróságze való tekintet nélkül szabadon történik.

A JÁNLOK:

Kocsikenőcsüt, Petroleumot,
Zsákokat, takaró- és szekérgonyvákat, há-
rányfűstékeket, felhárakot,
MŰTRÁGYÁT
Glasz szaponáriát tiszta vastag gyke-
rekből állóval.

Lucernát, lóherét, fűmagvackat
minden célra és minden egyéb gazdasági céllak.
„Vetőmagot”
a legújabbabb állon és garantált jó mé-
nyásban.

KRAMER LÉPŐT, V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Sürgönyözim: „CERES” Budapest.

Telefon.

Arjgyszékek és részletes külön ajánlatokkal kívánunk szolgálni.

Eladó ökörűnő.

40 darab ideit elváltasított kőrborjú és 30 darab egy és két éves ökörűnő (Magyar Erdőlyi faj) eladó Météző-
gás Báró Bornemisza Elemős ut Hadrévi gazdasá-
gban. — Közlebbi felvilágosítást nyujt

Neményi József intéző Hadrév,

utolsó posta Gerend, Erdély. 1900

„KÖZTELEK”

kiadóhivatalában
Budapest, Köztelek

a következő gazdasági szakmunkák kaphatók:

Egyszerű gazdasági számvitel. Irta Suschka Richárd. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyes. által 2000 korona pályadíjjal koronázott pályamű. Bóli ára csinos vászonkötésben 6 korona. A «Köztelek» előfizetőinek és az O. M. G. E. tagoknak portmentessen megküldve 4 korona 60 fillér.

A Baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése. Irta Hreblay Emil állattenyésztési felügyelő. Ára portmentesen megküldés 1 korona 70 fillér.

Gazdasági Számviteli Naptár. Szerkesztő Szilassy Zoltán, az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. Megjelenik minden évben. Bóli ára 1 korona 50 fillér, portmentesen megküldés 1 korona 90 fillér.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894-ik évi XII-ik törvényczikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, Magyarországokkal ellátva, egy füzetben bérmentes megküldés 2 korona 20 fillér.

A sertés hizlalása és hizlalása. Gazdák és hizelők használatára. Irta: K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt. Ára portmentesen megküldés 2 korona 20 fillér.

A mesterséges borok készítése, forgalomba hozatalának tilalmáról szóló törvény. Magyarország jegyzetkeivel ellátva: dr. Lónyay Ferencz. Ára 1 korona 60 fillér.

felvételnek a kiadóhivatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 25-21K szám.

Eliső érmek, arany kintutetások, Államdíjak stb.

A BALANCE SEPARATOR

lefőlőző-gépek hat hónap alatt kifizetik önmagukat. ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR

FUCHS ES SCHLICHTER

BUDAPEST, VI., ANGYALFÖLD, JÁSZ-UTCZA 7.

Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek teljes berendezése.

Tisztelt vevőinknek hosszabb időre biztos vajpiacot bizsítunk.

Téli idény. 1900. Párisi világkiállítás jury tagja. Téli idény.

KÜHNE E. Magyarország legrégebbi gazd. gépgyára Mosonban (1856.) A balló téli idényre ajánlja legjobb rendszerű és legmondább kivitelű: Répavágóit, Szecekvágóit minden nagyságban. Eredeti angol, Rapid darálókat kukorica morzsolók, Gyökmosók, Ventky-fele takarmány fölllesztők, Burgonya zúrok, Burgonya választók. A cég ajkalkozik: Burgonya választók.

teljes takarmánykamra berendezések tervezésére és eszközlésére.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-kört 57/a. Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

ÁSZVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra. Legjobb gamm- és kender tömlők mindenféle csúvek.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien, L. Wallischgasse 14. m. Schwarzenbergstrasse 6.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű húszes, százos és húdmérlegk faból és vasból, kereskedelmi, kőszövetési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Erőmérlegk, mérlegk házi használatra, karaméterek. Commandit-társaság szavatyn és mérleggyártára.

HOTTER F. J. R. gyógyszerész a. Józsefhez BECS, III/2, Schörlbrunnerstrasse 188.

HOTTER-FELE ÁBRONHÓZ... HATVÉNYES SZÉNYVIRÁG... HATVÉNYES FÜST... HATVÉNYES KÖRÖZ... HATVÉNYES SÓ...

HOTTER-FELE TRAMEN-FELD... HATVÉNYES KÖRÖZ... HATVÉNYES SÓ...

HOTTER-FELE TRAMEN-FELD... HATVÉNYES KÖRÖZ... HATVÉNYES SÓ...

Ideg és bőr betegségeket

gyökereken gyógyít számos évi kórható működése alatt nyert gazdag tapasztalati alapján med. univ.

Dr. FABINYI

v. kórható orvos, apocliasta. Meglepo eredmény gyógyszeri állapotoknál. Rendelés 9-3-ig; este 6-8-ig. BUDAPESTEN,

VII. ker., Erzsébet-kört 12. szám. Levelekre díjmentel válasz, kívánatra gyógyszerok.

Faragó-féle Csüdsömör-kenőcs

Biztos hatású szer, csüdsömörkén, hám és nyirogterés ellen. Faragó-féle Versenyfluid.

Izom, izület-rándulás, valamint rokkantság esetében különösen bizonyult. Mindkét szer, több nagyobb uradalomnál, valamint kisebb gazdálkodási kipróbálva; már több év óta igen jó eredményrel használattak. Kaplathó a feltöltési és készítőnél.

FARAGÓ ÖDÖN

gyógyászerésznél Tótkomlós Békés-megye. 1 nagy tégely Csüdsömörkenőcs... 2 koron. 1 kis... 1 tégely Versenyfluid 3 deciliter... 2 "

Kwida Ferenc János... a kir. udvari-orvos, rendelt a kir. udvari-tudorokhoz, a kir. udvari-egészségügyek, a kir. udvari-kórházak, a kir. udvari-egészségügyek, a kir. udvari-egészségügyek, a kir. udvari-egészségügyek.

Késő 40 év óta udvari... a kir. udvari-egészségügyek, a kir. udvari-egészségügyek, a kir. udvari-egészségügyek, a kir. udvari-egészségügyek, a kir. udvari-egészségügyek.

Megjelent a

Gazdasági Számveteli Naptár

1901. évre.

SZERKESZTŐ,
SZILASSY ZOLTÁN.

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

Ára portomentes küldéssel egy korona 80 fillér (90 krajczár).

— Egy díszesen s teljesen vássonba kötött, naptár részsével és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alaku egyszerű számveteli könyv, a melyet minden gasda számvetelének bejegyzésére az egész éven át használhat. —

Megrendelések

a „Köztelek“ kiadóhivatalába BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. sz. intézendők.

Mindennem tejjgazdasági eszközt
és gépet szállít, tejjgazdasági telepeket
és tejjszervezeteket rendez be az

Separator Részvény-Társaság

ezelőtt **Pfanhauser A.**

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

MAGYARON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJÓBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KÖZ-ÁLLAMOSAN SZAB.
KRONOMETER ÉS MŰ-ÓRAS
FELTÁLLÓJA • REMONTOZÓ

ÓRAK ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTALLASSAL
KÉSZPÉNZERT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETESRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTALLÁS MELLETT.

1897

Magyar kir. Államvasutak igazgatóság.
161934. szám. C/II.

Hirdetmény.

(Tanulóbérlőjegyek átbeszélgetése Szár Állomásról Bicske Állomásra).
A magyar királyi Államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. évi november hó 15-től kezdve Szár Állomásról Bicske Állomásra egy és három hónapig érvényes tanulóbérlőjegyek fognak kiadani, melyek a Szár Állomáson díjtalanul kapható tanulógazdabérlők alapján váltandók.
Budapest, 1900. október hó 31-én.

Az igazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

Eladó szőlővessző.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület „Istvánlelki Immunis” homoktalajú szőlőjéből kivájtattás folytán feleslegessé vált következő európai szőlővesszők, e adók.

Sima vesszők.

Olasz Rising ...	40,000 ezer 6 kor.	Chasselas Rouge ...	10,000	0	0
Nagy Burgundi ...	10,000	Blanc ...	5,000	0	0
Móses fehér ...	20,000	Voltelini piros ...	5,000	0	0
Szent-Lőrincz ...	5,000	Tramini piros ...	4,000	0	0
		Vegyes csomaga tíz ...	10,000	0	0

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgatóságához

Budapest „Köztelek” intézendők.

A vesszők elszállításának még az ősz folyamán kell történnie. „Karonként csomagolás és vasútra szállítástól külön egy koronát számítunk.”

RENDSZERES

MALOM-berendezések

és egyes MALOMGÉPEK,

termény-tisztító - művek

gabonaraktrák (silos) részére.

GRAEPEL HUGÓ

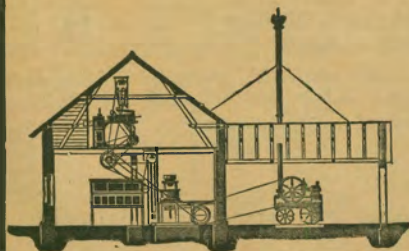
gép- és rostalemezgyár, malomépítéssel

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigényke

7634

BUDAPESTEN, V. ker., Kilső váci-ut 46. szám.

Rendkívüli árleszállítás!

A magyar gazdasági irodalom színe-jára leszállított árny csekély havi részletekre.

A szarvasmagra és annak tenyésztésére. *Ira Thornay* Békés. Számos a szövegbe nyomott ábrával. Ára 4 kor. Pabst kalauza a szarvasmarhatenyésztésre. Magyarországi előadó jegyzeteket illústr. *Gulyásy Károly*. 10 képmatrua színezett ábrával s a szövegbe illesztett 52 fametszettel. Ára ..... 10 kor.
 Részletes állományok és gyójtatlan, tömleket tekintettel a létezős körökra s az állatorvosi rendezésre. — Állatorvosok, valamint tisztai orvosok s művelődés gazdák számára. *Ira Dr. Zsáldi Vilmos*. Ára ..... 11 kor.
 A juh és gnyajl tenyésztése Számos a szövegbe nyomott ábrával. *Ira Dr. Rodický Jenő*. Ára ..... 4 kor.
 Tyúkolt és egyéb szárnyas állatok teljes természetes ábrákkal. Angolul *Ira Cantelo W. J.* Magyarul fordította Oetti Róbert. Kivonatos német fordítás után Grubay Géza. Ára ..... 60 fill.
 A baromfi-tenyésztés. *Ira Grubay Géza*. Negyedik átdolgozott kiadás, 72 a szövegbe nyomott ábrával. Két színes vízszíntömbben. Ára ..... 3 kor. 60 fill.
 A takarmányozás gyakorlatja. A takarmányemlék előkészítése az etetésre, különös tekintettel a takarmánybesavanyítás legjobb haladására. *Ira Brünner J.* Fordította Kisk András. Ára ..... 4 kor.
 A takarmánytermelési körkényre. Tekintettel a takarmányanyagok történetére, tisztánra, betegségre és ellenségeire, valamint a takarmányozásra. *Ira Dr. Rodický Jenő*. Második kiadás ábrával. Ára ..... 3 kor.
 A gazdasági használatok okoskeri takarmányozására. *Ira Wolf E.* Fordította Kosztány Tamás. Ára 4 kor.
 A csalánok és egyéb takarmányok művelési és besavanyítási módjai. *Ira Lovénson Ed.* Fordította Ordsy János. Ára ..... 4 kor.
 A fil-fel takarmányanyagok és természetük. A szöveg közt nyomott 48 képpel. *Ira Sörényi Zoltán*. Ára ..... 1 kor. 20 fill.
 A buzavetnag nemeseitéről. *Ira Kereszty Kálmán*. Ára ..... 1 kor. 20 fill.
 Az ipari és kereskedelmi növények ismerete és termesztése. *Ira Dr. Sipi Rodický Jenő*. Két kötet. Ára ..... 4 kor. 80 fill.
 Széles talajok öntözése és alagszívesítése. *Ujváry István* fordította Treitz Péter. Ára ..... 2 kor.
 A juhnyármelés és kezeletlen. *Ira Prámszky József*. A szövegbe nyomott ábrával. Ára ..... 3 kor.
 Repartermelés. Szerzője az országos gazdasági egyesület által kiírt pályázat nyertese. *Kovács Z. Ára 5 k. 20 fill.*
 A burgonya termesztése. *Ira Szalay János*. Számos metszettel ábrával. Ára ..... 3 kor.
 A kermelés és kikészítés körkénye. *Ira Babay Zoltán*. Ára ..... 2 kor. 40 fill.
 A gyümölcs-termesztés és gyümölcsterméslelemése. *Ira Sömler Horvát*, Fordította Gammal Vilmos. A szövegbe nyomott ábrával. Ára ..... 2 kor.
 A konyhakertészet. *Ira Baranyay Ádám*. Ára 2 k. 40 fill.
 A kerteszt állatokban körkényre. Kerteszt, kertészkedési és mezőgazdálkodás számára. *Ira Jager H.* A negyedik bővített kiadás után fordította ez a hazai

viszonyokra alkalmazta Benes János. Második magy. kiadás. 232 fametszeten. Ára díszes vízszíntömbben 8 kor.
 A trágyakezelés népszerű körkényre. Magyaroszági előadó. *Ira Kereszty Kálmán*. Ára ..... 1 kor.
 Szőlőskert újrafelkeltése austerál szőlőfajok segítségével. *Ira Molnár István*, a budai vinceszőlőkezelő igazgatója. Ára ..... 2 kor. 40 fill.
 A szőlőművelés és borászat körkénye. *Ira Molnár István*. 159 ábrával, 3-k kiadás. Ára 8 korona, köve ..... 9 kor. 60 fill.
 A szőlőkéreg alkalmazása. Phylloxera elleni védekezésről. *Ira Rósa Zoltán*. Ára ..... 3 kor.
 A rószányozás és szabadban és cserpekekben. *Ostf. Hf.* czimú munkájának teljes átdolgozott második kiadásából fordította Benes János. Tíz képpel. Vízszíntömbben. Ára ..... 1 kor 80 fill.
 Alapos útmutató a szeszgyártás isletheze. *Ira Mészáros Frigyes*. Ára ..... 7 kor.
 A gazdasági szeszgyártás körkényre. Számos a szövegbe nyomott ábrával. *Ira Dr. Kosztány J. & László L. Pál*. Ára ..... 7 kor.
 A városi hulladékok értékesítése s a komposztokészítése. *Ira h. Gethard Sándor*. Ára ..... 3 kor.
 Az okoskeri borászat népszerű vezérelője. *Ira Molnár István*. Ára ..... 1 kor. 20 fill.
 Tejedésajándék. A jelen idő követelményeinek megfelelő tejedésajándék. *Ira Kivénor Vilmos*, Fordította Dr. Szent-Szabolcsi Ákos. Ára ..... 1 kor. 20 fill.
 Az artatás és betakarítás szeredősköl. Számos a szövegbe nyomott ábrával. *Ira László L. Pál*. Ára 3 kor. 60 fill.
 Egyzserű és kettős gazdasági szállításban (kényvétel) útmutató. *Ira Sponon Pál*. Ára 5 kor. 60 fill.
 Mezőgazdasági üzemtan tudományos és gyakorlati alapján. Vezérelő gazdaságok megállapítása, felszerelési berendezési és kezeletési körül. *Ira Sponon Pál*. Ára ..... 4 kor.
 Gazdasági becsleleten. Vezérelőtan szántóföldök, rétek stb. valamint egyéb gazdaságok, és fölszerelvények értékesítéséről. *Ira Sponon Pál*. Ára ..... 4 kor.
 Jogszabály rendezésének fontosságáról. *Ira Schmidt József* Dr. Az ország magy. gazd. egyesület által kiírt pályázat pályadíjjal jutalmazott gazdasági munkája. Ára ..... 2 kor. 60 fill.
 A hitelezetveketek mint azoknál a falsai népesség bajának elhárításra. Gyakorlati útmutató az új szövetkezetek kiállítására. *Ira Széfer Ferenc*. *H. F.* Fordította dr. Szabó F. és Pólya J. Ára ..... 2 kor.
 Az állami faltermelési jövedékekről szóló összes törvények rendszere gyűjteménye és magyarázata. *Ira Osváth Imre*. Ára ..... 4 kor.
 A visla földmútsa. *Ira Fényegy József*. Függelék a bevezető cikkhez. 2. kiadás és bővített kiadás. Képekkel, vízszíntömbben. Ára ..... 6 kor.
 A visla purfocor földmútsa. Oswald és Wörz módoszerre nyomott *Ira Mikó Károly*. Képekkel vízszíntömbben. Ára ..... 2 kor. 40 fill.
 Az angol visla s fajbéli tisztá tenyésztéséről. *Ira Ányósi*

Kiadja az ország magyar vadászati egyesület. Negy képpel. Ára ..... 4 kor.
 Magyar-német és német magyar Vadászismeret és magyarázata. Ára ..... 1 kor. 80 fill.
 Vezetőkönyv a gazdasági faenyvelés, szaporítás és rendezés, valamint a kifizetett fak évenkénti kezeletéről. *Ira Fekete Zoltán*. Uj, első kiadás. Ára 60 fill.
 Halaknak és haltenyésztésnek. Vitezfőző pályamunka. 1897-rr. Három részben: Kriess János, Kereszty Albert és Tóser Dániel. Közérbocsátja a m. t. Akadémia. Ára ..... 3 kor. 60 fill.
 A mezeli munkásirányók hazánkban. *Ira Mihály Sándor*. A m. t. akadémia által az Első Magyar Állatorvosi Társaság díjazásával jutalmazott pályamunka. Ára ..... 6 kor.
 Névévtan. Falokbó tanításhoz és magánhasználatra. *Ira Prandl A.* Fordította Péter Béla s László Samu 330 a szöveg közt nyomott ábrával. Ára ..... 6 kor.
 A mezőipari nemzetgazdaságtan elemlete. *Ira Zecher Pál*. Ára ..... 2 kor.
 Törvényeszkli állatorvostan állatorvosi és gazdasági számára. *Ira Eisenmayer Sándor*. Ára ..... 2 kor. 80 fill.
 Táblázatok az állványok meghatározására. *Ira Köblöcznik István*. Ára ..... 2 kor.
 A gazdasági visla *Pólya János*. Ára ..... 7 kor.
 A házi állatok bonczata. *Ira Dr. Szabó Alajos*. Ára ..... 2 kor.
 A jelen időkvetelményeinek megfelelő tejedésajándék. *Kivénor Vilmos*. Ára ..... 4 kor.

Gazdákat érdeklő törvényezkik:

Az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-cz. Ára ..... 2 kor. 40 fill.
 Az állategészségügy rendezéséről szóló t.-cz. végrehajtására vonatkozó összes rendelet gyűjteménye. Ára ..... 2 kor. 40 fill.
 Az új eszeletörvény (1876. XIII. t.-cz. Ára ..... 60 fill.
 Dohányjévedéki törvények (1887. XLIV. t.-cz. és törvényességi szabályrendelet módosításáról). Ára 40 fill.
 Az új erdőtervény (1870. XXVI. t.-cz.) Ára ..... 1 kor.
 Fegyveradótervény (1883. XXIII. t.-cz.) Ára ..... 30 fill.
 A halászatról (1888. XIX. t.-cz.) Ára ..... 60 fill.
 A gazdasági és ipari hitelezetveketekéről (1898. XXIII. t.-cz.) Ára ..... 60 fill.
 A jövedéki (1884. XVII. t.-cz.) Ára ..... 60 fill.
 Az állami faltermelési jövedékekről szóló 1888. XXXV. törvényczik. Ára ..... 80 fill.
 Az állami faltermelési jövedékre vonatkozó rendelet gyűjteménye I. rész. 1. kötet. 80 fill. II. rész. 1. kötet. 80 fill.
 Könyvtárolás s tárolásról szóló 1890. t.-cz. Ára 2 kor.
 A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről (1894. III. t.-cz.) Ára ..... 40 fill.
 A munkások és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról (1898. II. t.-cz.) Ára 60 fill.
 Az új vadászati törvény. Ára ..... 24 kor.
 Ugyanaz magyar-ómet nyelven. Ára ..... 60 fill.
 A vízjelzőről szóló 1885. XXIII. t.-cz. Ára ..... 1 kor.

Ezen könyvek egyenként rendelés csakis a rendelés bolti árny kaphatók. Nagyobb megrendelésnél a következő árszámokkal nyújtok: 60 korona bolti árny könyvet 36 koronáról, 100 korona bolti árny könyvet 50 koronáról, 1000 koronán felül egyszerre megrendelve szintén 50% kedvezmény. A havi részlet a rendelt összeg tizenkettődrésze. Az első részlet a szállításkor utánvétező.

Egy-egy könyvből egyszerre csak egy példány rendelhető. A cég feltételjei magának a jogot, hogy azok könyvekét, melyek készlelettel bizonyos mértékig elfognak, a megrendelésekből utólag kizárja.

Megrendelésenként kérjük az ill. látható rendelési lapot kitölteni és aláírva hozniak beküldeni. Ezen árleszállítás csak 1901. évi február hó elsőjéig marad érvényben.

Levegőben és hirtében alatti czegek beklidndés.

T. Gárdonyi és Társa czegek

Budapest, VII., Miksa-utca 8.

A fenti felsorolt alapján megrendelem a következő műveket:

kor. bolti árny helyett ..... koronáról

fizetendő. .... koronás havi részletekben a szállítástól kezdődőleg a Gárdonyi és Társa czegek pénztáránál Budapestben mindaddig míg a művek teljes ára törlesztve nincsen az kérem a könyvek megkeldését. Jogában áll a czegek az esedékes és le nem fizetett részleteket, portóköltség hozzászámítása mellett, postai megbízással bevonnai. A részletek be nem tartása az egész számla összegét esedékesessé teszi. Az első részlet a szállításkor utánvétező.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Részletes árjegyzék kívánatra ingyen.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legkölteesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. BUDAPEST—KELENFÖLD, vasútiállomásnál szembe.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Kalmár Vilmos Budapest,

VI. kerület, Teréz-körút 3. szám.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezér-
képviselője ajánl:

Thomasfoszfátlisztet (Thomaslak), ● ●
„Martollin” dohánytrágyát, Kalnitot.

— A műtrágyák beltartalmáért szavatolok. —

Legujabb szerkezetű kítőnő trágyszóró gépek
a legolcsóbb áron. 40

— Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. —

Néhal báró Nyáry Béla örökösai hontvarsányi
gazdaságában 60 drb 5—6 hónapos tiszta vérfű

berkshire tenyészan és kocza

eladó

darabonként 40 koronáért.

1861

Bővebbet a Gazdasági kasznárságnál Hont-Varsányon.

50% terméstartóbblet

érhető el, ha a talaj 30%-os darabos égetett maró mészsóval vagy 75%-os szénava égetett másporrall trágyáztatik. A legnagyobb uradalmaknál kítőnő kőpórátt trágyázási módszer. I. rendű referenciák! Fenti ezikeket valamint mindenkor friss, szép fehér építkezési meszet bármely 1327 vasutállomásra bérmentve legolcsóbban szállít

ELSŐ BAKONY-SZENTGÁLI MÉSZELEPEK

KLEIN MÁRKUS FIAI Szentgál (Veszprémmegye.)

Kittüntető:

1807. Kiabér nemzetközi vetőgépverseny első díj: állami arany érem.

1808. Lévai nemzetközi vetőgépverseny első díj: nagy úrmere arany érem.

1808. Hódmezővásárhelyi vetőgépverseny első díj: arany érem.

1890. Marosvásárhelyi vetőgépverseny első díj: arany érem.

1890. Szegedi kiállítás első díj: legnagyobb díjazás.

1900. Felsővárad kiállítás első díjazás kitüntetése.

WEISER J. C. gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

Magyarország

legujabb és

legjobb

vetőgépet,

szabad, kiváltható kapa-

csuklyákkal ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

szervetgépét, továbbá szab. „Perfecta” olosz és igen jó, könnyű vetőgépét,
legjobb szerkezetű Sack-rendszerű szőkeket, boronált járgányait, szénagyűjtőt,
restlőt és mindenféle gazdasági gépet.

A homokos talajhoz a ZALA-DRILL különösen a oldalra készített
és kítőnőnek bizonyult vetőszrukkal lesz olthatva.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajánlják nagy raktárukat minden patkolási eszközből és ezen szakmába vágó különlegességekből. Továbbá ajánlják szabaddalmazott, kiváló szakferink által legjobban ajánlott patkóikat igazslovak és paripák, ugyisintén

ökrök vasolására.

Különösen kiemeljük cégünknek legujabban szabadalmazott rudvasalásait és kenyeleit.

M. HANN'S SÖHNE

es. és kir. udvari patkolási eszköz-szállítók

WIEN, II., RENN GASSE 6. SZÁM.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa

malomépítő
gépgyára és
vasöntődéje

Budapecsten, Külső váci-ut 54—56. sz.